

Woonwensen jongeren Hoek van Holland

[Onderwerp]

Onderzoek en Business Intelligence

Gemeente Rotterdam

Colofon

Gemeente Rotterdam, afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

Datum: 7 juli 2021

Auteur(s): Berdi Christiaanse, Marco Hoppesteijn, Aafke de Vos

Vragen: onderzoek@rotterdam.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond	5
1.2	Doelstelling en onderzoeksvragen	5
1.3	Methode	5
2	Online enquête	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Waardering huidige woonsituatie	6
2.3	Potentiële vraag	8
2.4	Verhuisredenen	10
2.5	Woonwensen	12
2.6	Afwegingen	15
2.7	Enquête-uitkomsten en geregistreerde verhuisdynamiek	18
3	Verdiepingsgesprekken	22
3.1	Inleiding	22
3.2	Resultaten van de interviews	23
3.2.1	Inleiding	23
3.2.2	Redenen van jongeren om in Hoek van Holland te willen blijven wonen	24
3.2.3	Ervaren problemen	24
3.2.4	De woonwensen van de jongeren	26
3.2.5	Concessies	28
4	Samenvatting	30
5	Evaluatie en advies	32
5.1	Evaluatie	32
5.2	Advies	32
6	Bijlage: beschrijving werkwijze online enquête	33
7	Bijlage: uitnodigingsbrief online enquête	36
8	Bijlage: vragenlijst online enquête	37
9	Opmerkingen online enquête woonwensen	47

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

De Gebiedscommissie Hoek van Holland signaleert dat Hoekse jongeren graag in Hoek van Holland willen blijven wonen, maar dat er voor hen geen plek is. Koopwoningen zijn voor hen als starter op de woningmarkt te duur en in de sociale sector komt jaarlijks maar een beperkt aantal woningen voor verhuur beschikbaar. De sociale woningen worden op basis van inschrijfduur toegewezen, gemiddeld staan woningzoekenden acht jaar in de wacht. Het accepteren van een starterswoning betekent het opgeven van de opgebouwde inschrijfduur die juist benodigd is voor een kans op een eengezinswoning in de toekomst.

Mogelijke oplossingen voor deze constatering kunnen zijn het bijbouwen van woningen specifiek voor jongeren, anders toewijzen in de sociale huur (bijvoorbeeld woningen via loting of directe kans aanbieden, of met behoud van een deel van de inschrijfduur) en/of woningen die gesloopt zouden worden eerst renoveren om vervolgens nog enkele jaren te verhuren aan deze doelgroep.

De afdeling Gebiedsontwikkeling (GO) van gemeente Rotterdam wil graag weten of deze mogelijke denkrichtingen in voldoende mate bijdragen aan een oplossing. Aan afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI) is opdracht gegeven om daar onderzoek naar te doen.

1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen

Vóór aanvang van het onderzoek was kwantitatief niet bekend hoeveel van de Hoekse jongeren in Hoek van Holland wil blijven wonen. Ook was er te weinig zicht op wat hun woonwensen zijn qua prijssegment en type woning (appartement/eengezinswoning/anders) en welke concessies zij bereid zijn te doen. Zien zij de genoemde oplossingsrichtingen als een mogelijkheid of wachten ze alsnog liever tot hun ideale woning vrijkomt? Om hier inzicht in te krijgen, zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld.

1. Hoe groot is de potentiële woningvraag van jongeren in Hoek van Holland;
2. Welke woonwensen (prijs, typologie, woonmilieu) hebben deze jongeren;
3. Welk aandeel van hen zou in Hoek van Holland willen blijven;
4. Om welke redenen willen zij blijven of juist vertrekken;
5. Welke verwachting hebben zij over hun studie- en werklocatie (waar en hoe te bereiken);
6. Hoe groot achten vertrekkers de kans, dat zij zich in de toekomst weer in Hoek van Holland vestigen;
7. Waarom en wanneer (na studie, in gezinsvormende fase, etc.) zouden zij willen terugkeren;
8. Welke concessies zijn zij bereid te doen om in Hoek van Holland te kunnen blijven wonen;
9. Hoe groot is de feitelijke woningvraag door jongeren in Hoek van Holland, gezien het beeld van woonwensen en concessies?

1.3 Methode

Op 1 januari 2021 waren er in Hoek van Holland 762 thuiswonende jongeren in de leeftijd van 18 tot en met 27 jaar.

Al deze thuiswonende jongeren zijn begin 2021 uitgenodigd om mee te doen met een online enquête. Een overzicht van de vragenlijst die was uitgezet, is opgenomen in bijlage 8.

Ook zijn er, naar aanleiding van de enquêteresultaten, verdiepende gesprekken gevoerd met een deel van de Hoekse jongeren. Het doel daarvan was om nog meer inzicht te krijgen in de achtergronden bij de woonwensen die voortkomen uit de enquête.

Een beschrijving van de gevolgde werkwijze bij de enquête is opgenomen in bijlage 6. De methode bij de verdiepingsgesprekken wordt beschreven in paragraaf 3.1

2 Online enquête

2.1 Inleiding

De online enquête is ontworpen om met de resultaten ervan vooral cijfermatig (in getallen, percentages) antwoord te kunnen geven op de meeste onderzoeksvragen genoemd in de inleiding. De eerste vragen van de vragenlijst gaan over de waardering van jongeren voor hun huidige woonsituatie. De resultaten worden gepresenteerd in paragraaf 2.2.

Daarna is in de enquête gevraagd naar eventuele verhuisplannen van de jongeren en achtergronden daarbij zoals mogelijke verhuisredenen, de gewenste termijn en de gewenste woonomgeving (o.a. Hoek van Holland of elders). Op basis van verhuistermijn en woonomgeving wordt in paragraaf 2.3 een antwoord gegeven op de onderzoeksvragen 1 en 3: de omvang van de potentiële woningvraag en het deel dat in De Hoek zou willen blijven. De potentiële vraag wordt hier gesplitst in twee groepen, de “blijvers” en de “vertrekkers” en dit onderscheid is ook belangrijk voor de rest van het hoofdstuk.

Paragraaf 2.4 gaat in op de mogelijke verhuisredenen (onderzoeksvraag 4) en paragraaf 2.5 geeft een overzicht van de woonwensen naar prijsklasse, type woning, gewenst woonmilieu (onderzoeksvraag 2).

Paragraaf 2.6 gaat over afwegingen bij een eventuele verhuizing.

De blijvers vormen de doelgroep voor de mogelijke oplossingen die bij de inleiding zijn genoemd (onderzoeksvraag 8, concessies). In de vragenlijst wordt, na een korte uitleg, de animo voor deze oplossingen uitgevraagd door middel van enkele stellingen. De resultaten worden beschreven in paragraaf 2.6.1.

Aan de vertrekkers zijn andere afwegingen voorgelegd. Zoals een inschatting van de kans dat zij zich later weer in De Hoek zullen vestigen (onderzoeksvraag 6) en de mogelijke redenen daarvoor, zoals weer dichterbij familie/vrienden wonen of het stichten van een gezin (vraag 7). De resultaten hiervan zijn te vinden in paragraaf 2.6.2

Als laatste afweging is aan alle potentieel verhuisgeneigde respondenten gevraagd wat zij zouden doen als in de door hen gewenste woonplaats geen geschikte woning te vinden is (paragraaf 2.6.3). In paragraaf 2.7 plaatsen we de vraagomvang van thuiswonende jongeren die willen blijven, in het perspectief van geregistreerde verhuizingen in de afgelopen jaren.

2.2 Waardering huidige woonsituatie

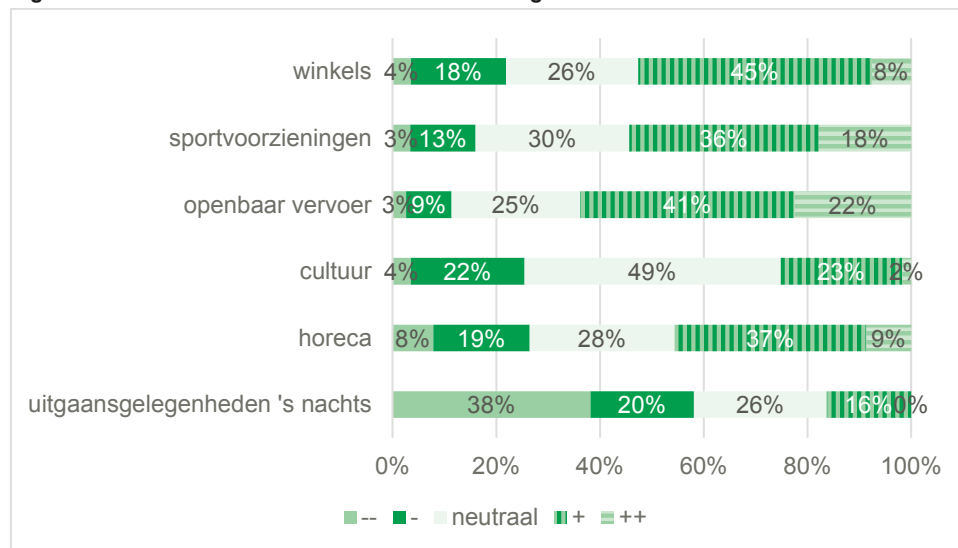
Aan de thuiswonende jongeren is gevraagd om een rapportcijfer van minimaal 1 tot maximaal 9 te geven voor hun huidige woonsituatie. Het (gewogen) gemiddelde van alle rapportcijfers is een 6,9 dus dat is een ruime voldoende. Tabel 2.1 laat zien dat de 25 t/m 27 jarigen wat minder vaak een 8 of een 9 geven dan de 18 t/m 24 jarigen en juist vaker dicht bij het gemiddelde oordeel zitten (3e kolom: 47% van de 25 t/m 27 jarigen geeft een 7).

Tabel 2.1. Tevredenheid met de huidige woonsituatie (rapportcijfer), twee leeftijdsgroepen en totaal

rapportcijfer	18tm24jr	25tm27jr	totaal
heel tevreden 9	22%	6%	19%
8	30%	12%	27%
7	19%	47%	24%
6	6%	6%	6%
niet tevreden, niet ontevreden 5	12%	13%	12%
4	3%	9%	4%
3	2%	6%	3%
2	1%	0%	1%
heel tevreden 1	4%	0%	3%
totaal %	100%	100%	100%
totaal aantal	632	130	762

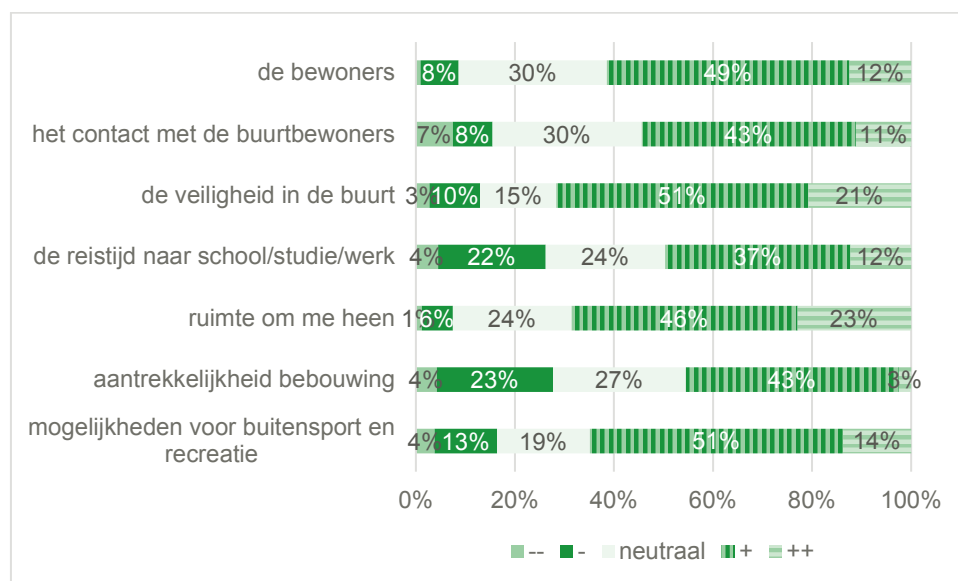
Van de zes hieronder getoonde voorzieningen, zijn thuiswonende jongeren het meest tevreden over het openbaar vervoer (63% “+” of “++”), op enige afstand gevolgd door sportvoorzieningen (54%). Er gaat ook waardering naar de aanwezige winkels maar niet vaak bijzonder veel (6% zeer tevreden “++”) en dat geldt ook voor de horecavoorzieningen (9% “++”). De helft van de thuiswonende jongeren heeft geen uitgesproken mening over de cultuurvoorzieningen. Het vaakst zijn de jongeren niet te spreken over de uitgaansgelegenheden 's nachts. Daarbij moet bedacht worden dat er strenge coronamaatregelen van kracht waren tijdens de online enquête.

Figuur 2.1. Tevredenheid met enkele voorzieningen

Voor zes andere aspecten over de woonomgeving (Figuur 2.2), geldt dat ongeveer een kwart van de jongeren minder tevreden is met de reistijd naar school, studie of werk. Ze zijn ook wat minder te spreken over de aantrekkelijkheid van de bebouwing. Veiligheid in de buurt en “ruimte om me heen” worden juist het vaakst gewaardeerd. Meer dan de helft van alle thuiswonende jongeren is (zeer) tevreden over het contact met de buurtbewoners en bijna tweederde heeft positieve waardering voor de mogelijkheden voor buitensport en recreatie.

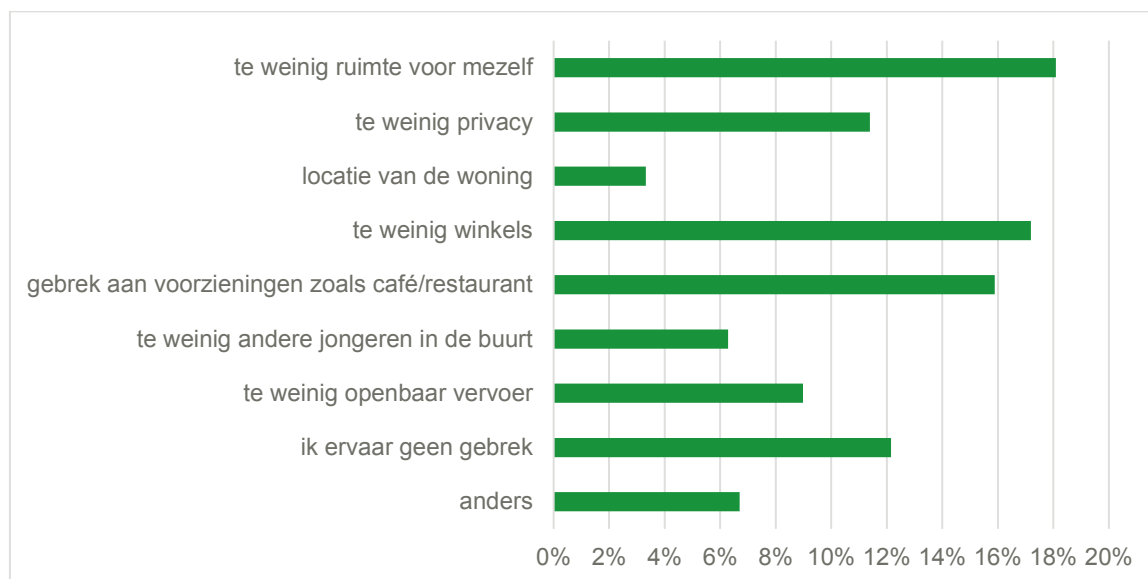
Figuur 2.2. Tevredenheid met enkele aspecten van de woonomgeving

Aan de thuiswonende jongeren zijn zeven mogelijke gebreken van de huidige woonsituatie voorgelegd met de vraag welke zij daarvan voor zichzelf ervaren. Het geven van meerdere antwoorden was mogelijk. Twaalf procent ervaart geen gebrek volgens de uitkomsten van deze enquête en 7 procent kent (ook) andere dan de zeven genoemde gebreken. Het

vaakst wordt er “te weinig ruimte voor mezelf” ervaren (18% van alle antwoorden), gevolgd door een gebrek aan voldoende winkels en voorzieningen zoals café/restaurant (respectievelijk 17% en 16%). De locatie van de woning wordt het minst vaak als gebrekkig ervaren (3% van alle antwoorden).

Figuur 2.3. Wat ervaar je als een gebrek aan je huidige woonsituatie

2.3 Potentiële vraag

In deze paragraaf kijken we, hoe groot de “potentiële vraag” is van Hoekse jongeren naar eigen woonruimte en het deel daarvan, dat is gericht op Hoek van Holland.

70 procent van de ondervraagde thuiswonende jongeren in Hoek van Holland wil, eventueel of beslist, binnen twee jaar verhuizen. Omgerekend naar de populatie zou het gaan om zo’n 540 Hoekse jongeren. Idealiter komt dit percentage direct voort uit de online enquête. Helaas leenden de uitkomsten zich daar niet voor, daarom is het percentage gebaseerd op een hoofdveronderstelling. De hoofdveronderstelling is, dat de gemiddelde verhuigeneigtheid van alle thuiswonende jongeren in de dorpse gebieden (centrum-dorpse woonmilieus) van de provincie Zuid-Holland, representatief is voor de situatie in Hoek van Holland. Ook bij alle andere enquête-uitkomsten in dit rapport, is rekening gehouden met deze veronderstelling. Voor meer informatie, zie bijlage 6 Beschrijving werkwijze.

Figuur 2.4 bevat drie kolommen. De linker kolom is een grafische weergave van het bovengenoemde. Deze is het grootst van de drie en staat voor de alle 760 thuiswonende jongeren in Hoek van Holland. Hij bestaat uit drie delen. De onderste twee delen tellen op tot 540 en hebben betrekking op de jongeren die beslist (240) of eventueel (300) binnen 2 jaar willen verhuizen.

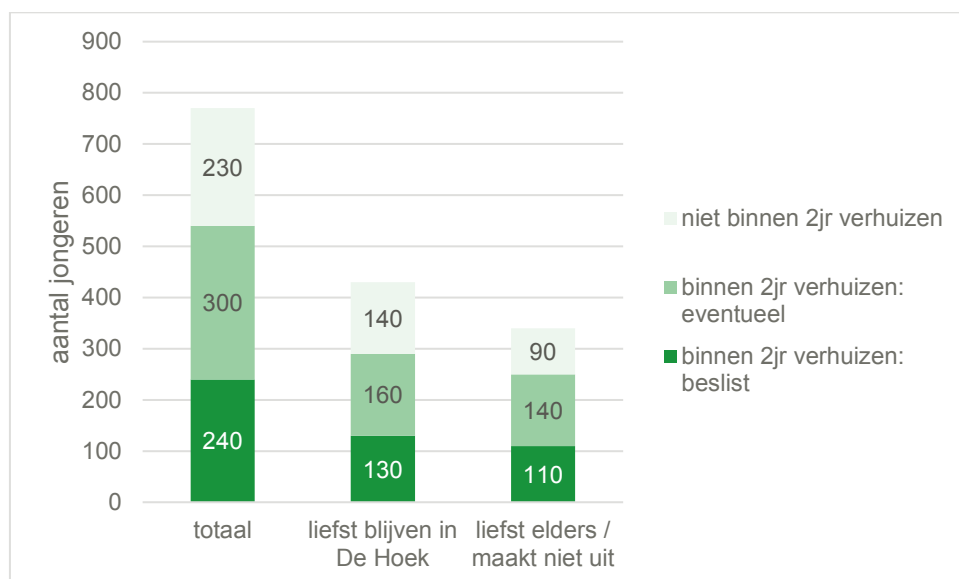
De middelste kolom heeft betrekking op het deel van het totaal, dat het liefst in Hoek van Holland willen blijven.

De onderste twee segmenten van de middelste kolom tellen op tot bijna 300 jongeren (130+160=290). Dit zouden we de “potentiële vraag” kunnen noemen van de thuiswonende Hoekse jongeren, die gericht is op hun eigen woonplaats. Met deze driehonderd is de vraagomvang van thuiswonende Hoekse jongeren afgebakend in ruime zin. Als we verder aanscherpen tot alleen degenen die “beslist” binnen 2 jaar willen verhuizen (dus niet “eventueel, misschien”), zou het gaan om 130 jongeren.

De rechter kolom heeft betrekking op de jongeren die Hoek van Holland binnen 2 jaar zouden willen verlaten en degenen die wat dit betreft geen voorkeur hebben. De potentiële vraag van Hoekse jongeren op andere woonplaatsen wordt uitgeoefend door maximaal 250 jongeren (110+140)

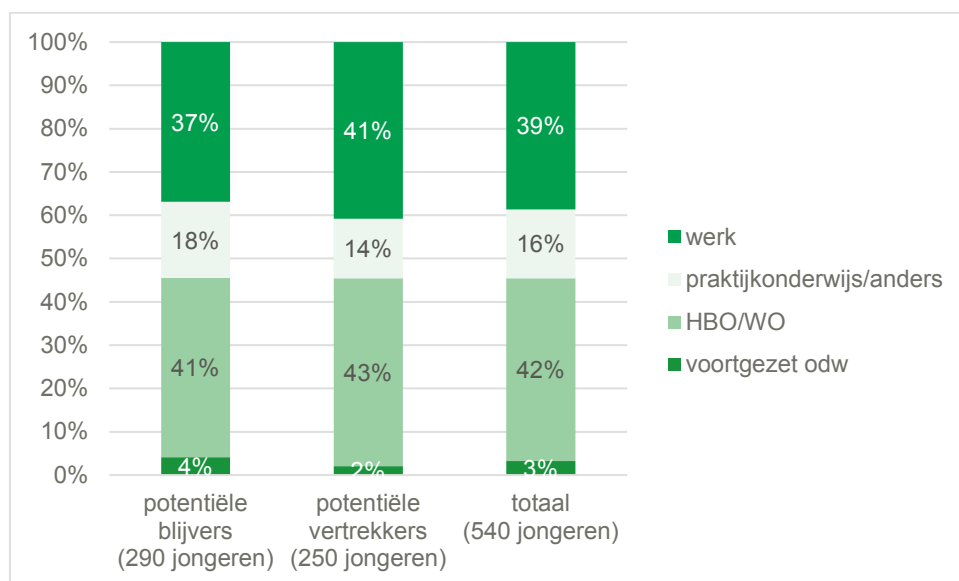
Figuur 2.4. Mate van verhuisgeneigdheid binnen 2 jaar: totaal en afzonderlijk voor oriëntatie Hoek van Holland / elders.

Samengevat wordt er potentieel een woonruimtevrage uitgeoefend door 540 thuiswonende Hoekse jongeren. Bijna 300 van deze jongeren zijn expliciet op hun eigen woonplaats georiënteerd en 250 (mogelijk) op een andere woonplaats. In het vervolg van dit rapport worden deze twee vraaggroepen ook wel aangeduid als “potentiële blijvers” respectievelijk “potentiële vertrekkers”. Als we de vraagomvang verder zouden willen aanscherpen, dan gaat het om 130 blijvers en 110 vertrekkers.

Ongeveer 40 procent van de jongeren met potentiële woonruimtevrage werkt inmiddels, nog eens 40 procent volgt een HBO/WO studie en zo'n 15 procent doet praktijkonderwijs. Wat dit betreft is er weinig verschil tussen de potentiële blijvers en vertrekkers.

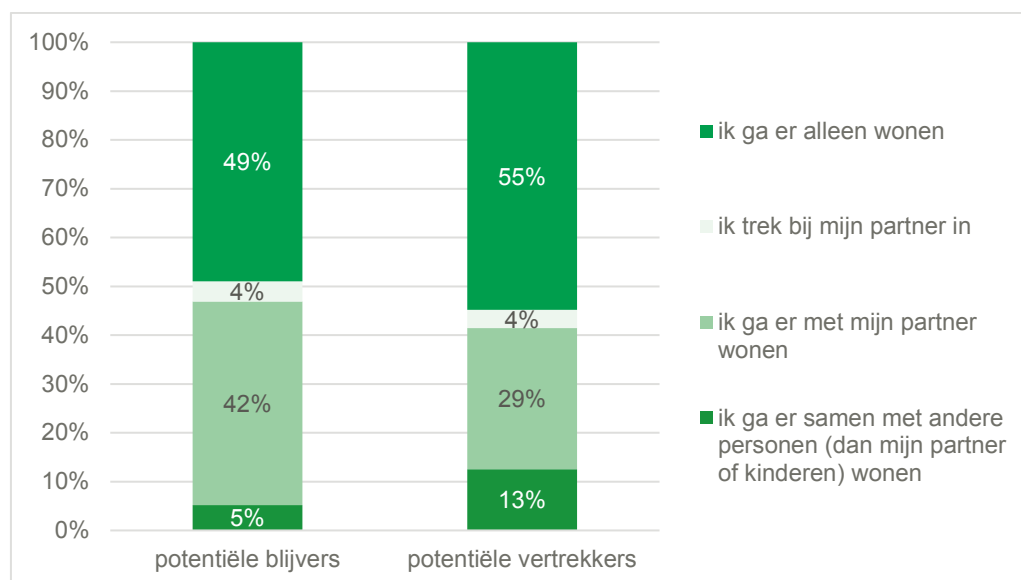
Figuur 2.5. Potentiële blijvers en vertrekkers naar studie-/werksituatie

Figuur 2.6 laat zien dat ongeveer de helft van de potentiële vragers (blijvers en vertrekkers) verwacht dat hij of zij de gewenste woonruimte in z'n eentje zal bewonen, dat geldt zowel voor blijvers als vertrekkers. Het percentage dat verwacht er samen met zijn/haar partner te gaan wonen, is bij blijvers beduidend hoger dan bij vertrekkers (respectievelijk 42%,

29%). Hierbij kan worden bedacht dat, wanneer beide partners “blijvers” zijn, het aantal door hen gevraagde woonruimten halveert (1 in plaats van 2). Uit de enquêteresultaten kan niet worden afgeleid hoe vaak dat het geval is. Het is wel een indicatie dat het getal van potentieel bijna 300 jonge Hoekse vragers in eigen dorp een behoorlijk ruime afbakening is. Potentiële vertrekkers denken juist wat vaker de nieuwe woonruimte te zullen bewonen met andere personen dan een partner of kinderen. Hier gaat het waarschijnlijk om Hoekse jongeren die elders “op kamers” willen gaan.

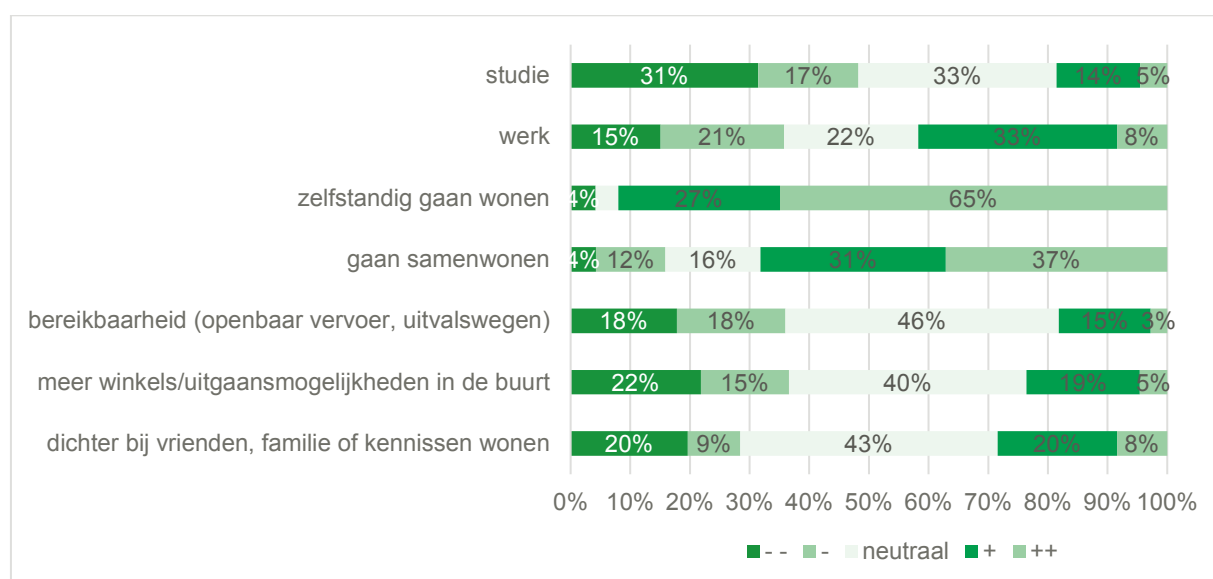
Figuur 2.6. Wie gaan er wonen in de woonruimte die je zoekt?

2.4 Verhuisredenen

In de online enquête is gevraagd om het belang aan te geven van zeven mogelijke verhuisredenen. Figuur 2.7 geeft de resultaten voor de potentiële blijvers, Figuur 2.8 voor de potentiële vertrekkers. De mogelijke redenen zijn weergegeven middels staven met een procentuele verdeling over vijf antwoordmogelijkheden, variërend van “- - niet belangrijk”, via “neutraal” tot “+ + belangrijk”.

Figuur 2.7. Belang van diverse verhuisredenen onder potentiële blijvers

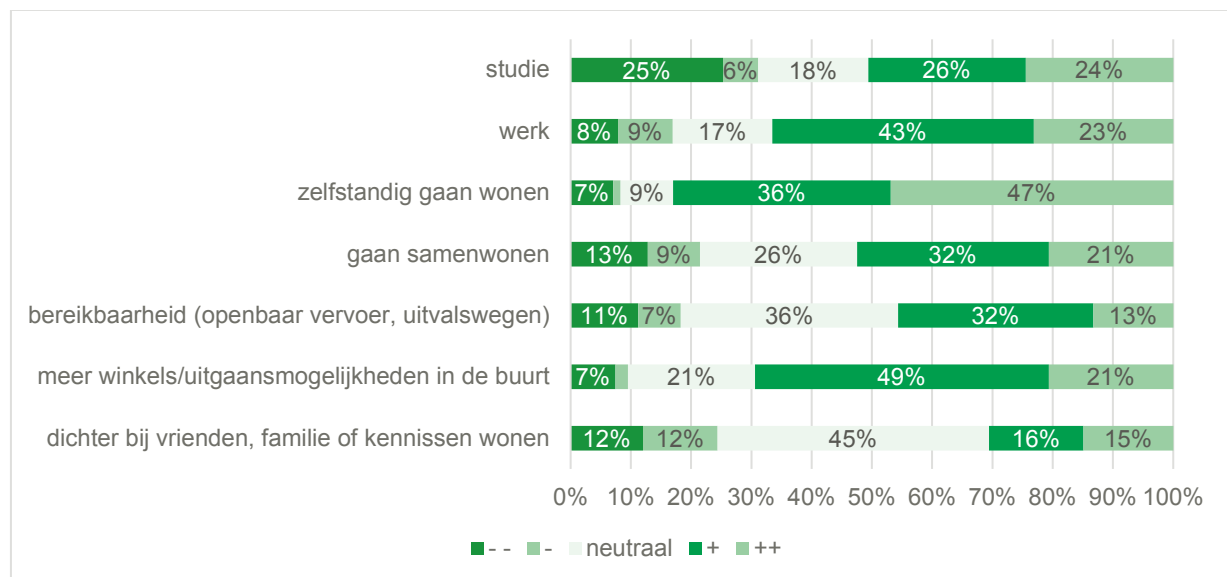

Zelfstandig willen gaan wonen wordt het vaakst belangrijk gevonden, vaker nog door blijvers dan door vertrekkers (“++” respectievelijk 65%, 47%). Blijvers hebben bij de meeste redenen vaker “neutraal” geselecteerd dan vertrekkers. Zij vinden studie minder vaak een belangrijke reden dan vertrekkers (“++” resp. 5%, 24%) en voor werk als verhuisreden geldt dit ook. Gaan samen wonen is bij blijvers juist vaker een belangrijke verhuisreden (“++” resp. 37%, 21%).

Het is niet heel verwonderlijk dat voor blijvers de bereikbaarheid via het openbaar vervoer of de uitvalswegen niet vaak een belangrijke verhuisreden is (“++”: 3%). Wie dit als probleem ziet zal eerder geneigd zijn om naar elders te verhuizen (te vertrekken) (“++”: 13%). Voor meer winkels of uitgaansgelegenheden in de buurt geldt dit ook (respectievelijk 5% en 21%).

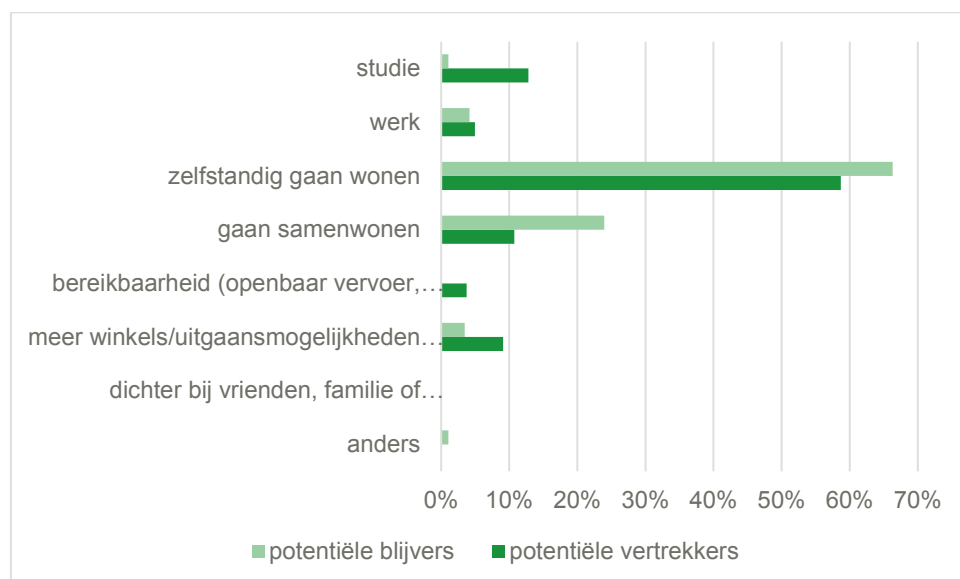
Bijna 1 op de 3 potentieel verhuiscandidate jongeren geeft aan dat hij/zij het (enigszins) belangrijk vindt om dicht bij vrienden, familie of kennissen te gaan wonen. Dat geldt zowel voor blijvers als vertrekkers (“+” en “++” tezamen resp. 28%, 31%).

Figuur 2.8. Belang van diverse verhuisredenen onder potentiële vertrekkers

Als gevraagd wordt naar de belangrijkste van de zeven mogelijke redenen, krijgt opnieuw “zelfstandig gaan wonen” het meeste gewicht, van de potentiële blijvers nog wat vaker dan van de vertrekkers. Zie Figuur 2.9. Verder zijn de grootste verschillen te vinden bij studie (blijvers vrijwel niemand), gaan samenwonen (meer blijvers) en ten slotte bereikbaarheid en meer winkels/uitgaansmogelijkheden (vooral vertrekkers)

Figuur 2.9. Belangrijkste verhuisredenen onder potentiële blijvers en vertrekkers

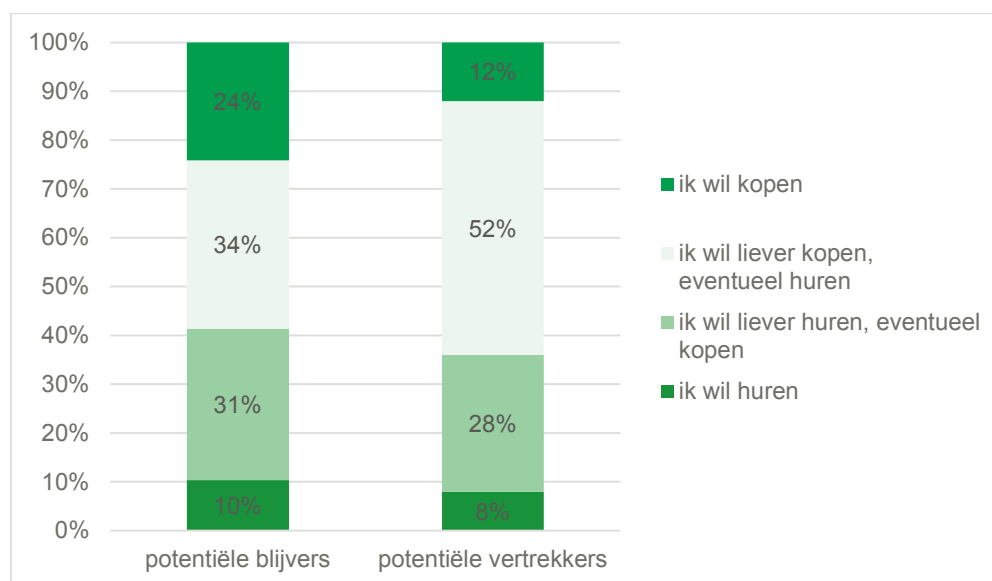

2.5 Woonwensen

Zo'n veertig procent van de potentiële blijvers wil het liefst gaan huren (Figuur 2.10: $10+31=41\%$), zestig procent zou liefst willen kopen. Van deze zestig procent blijvers met een koopwens zou ongeveer de helft eventueel ook wel willen huren, hoewel dat niet hun eerste keuze is.

Onder potentiële vertrekkers is het gewenste huurpercentage van vergelijkbare omvang ($8+28=36\%$ wil (liefst) huren). De koopwens lijkt bij de vertrekkers wat minder hard te zijn dan bij de blijvers (52% van de vertrekkers wil liever kopen, eventueel huren).

Figuur 2.10. Wil je bij voorkeur een woning kopen of huren

Voor een indicatie van de prijs die de jongeren voor een woonruimte over hebben, is gevraagd om een gewenste prijs-klasse te selecteren. Het aantal respondenten dat beslist/liever/eventueel wil huren, is nog net voldoende om uit te kunnen

splitsen naar blijvers en vertrekkers (respectievelijk 66 en 44 respondenten). Het aantal met een uitgesproken koopwens (22 respondenten) is echt te klein om uit te splitsen met nog enigszins betekenisvolle uitkomsten. Voor ongeveer driekwart van de potentiële blijvers die (eventueel) willen gaan huren, zou een sociale huurwoning uitkomst bieden (2^e kolom Tabel 2.1: max € 752 per maand = 37% + 38%). Bij de vertrekkers ligt dat aandeel wat lager (23+35=58%) en zijn er verhoudingsgewijs juist wat meer die nog geen keuze voor een prijsklasse kunnen maken (1 na onderste rij: vertrekkers 24%, blijvers 14%).

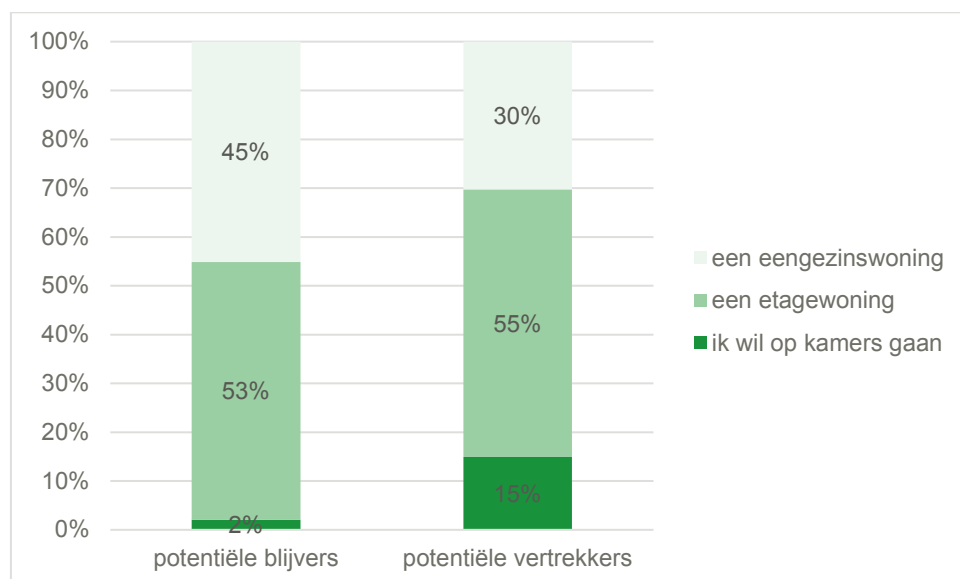
De respondenten met een uitgesproken koopwens, realiseren zich blijkbaar dat een koopwoning tot 142 duizend euro in praktijk nauwelijks te vinden is. Vier van de vijf potentiële kopers zou een koopwoning zoeken van meer dan 142 duizend maar minder dan 325 duizend euro (meest rechter kolom: 34%+47%=81%).

Tabel 2.1. Potentiële vragers: gewenste prijsklasse, klassegrenzen 2021.

“ik wil liefst/liever/eventueel huren”			“Ik wil kopen”	
gewenste huurprijs	potentiële blijvers	potentiële vertrekkers	gewenste koopprijs	aandeel
minder dan € 680,-	37%	23%	minder dan € 142.000	3%
€ 680 - € 752	38%	35%	€ 142.000 - € 181.000	34%
€ 752 - € 1.060	11%	13%	€ 181.000 - € 325.000	47%
meer dan € 1.060,-	0%	4%	meer dan € 325.000	10%
dat weet ik nog niet	14%	24%	dat weet ik nog niet	6%
totaal	100%	100%	totaal	100%

Qua woningtype is ruim de helft van de potentiële vraag gericht op een etagewoning (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**), blijvers 53%, vertrekkers 55%). Van de groep vertrekkers is zo'n 15 procent van plan om op kamers te gaan, bij de blijvers komt dit nauwelijks voor. De blijvers zijn weer vaker geïnteresseerd in een eengezinswoning (blijvers 45%, vertrekkers 30%).

Figuur 2.11. Wat voor type woning zou de woning kunnen of moeten zijn?

Tenslotte is de vertrekkers gevraagd naar hun gewenste woonomgeving (Tabel 2.2). Bijna dertig procent van deze groep heeft geen duidelijke voorkeur voor een bepaalde woonomgeving (rijtotaal 12% + kolomtotaal 16% = 28%).

Bijna veertig procent van de vertrekkers zou graag in het nabijgelegen Westland gaan wonen (38%), en dan niet in het centrum maar ergens op loopafstand daarvan of aan de rand. Ongeveer een kwart geeft de voorkeur aan Rotterdam (24%), eveneens geldt hier: op loopafstand van het centrum of aan de rand. De andere vertrekkers willen naar een andere gemeente in de regio Rotterdam verhuizen (12%) of naar overig Nederland of misschien wel naar het buitenland (10%).

Tabel 2.2. Potentiële vertrekkers: waar en in wat voor soort woonomgeving wil je bij voorkeur gaan wonen?

	in het West-land	Rotter-dam	overig re-gio Rdam	overig Ne-derland of buitenland	geen voor-keur	totaal
in het centrum	0%	4%	0%	9%		13%
op loopafstand (15 min.) van het centrum	17%	8%	3%	1%		29%
rand woonplaats	12%	9%	5%	0%		26%
buiten bebouwde kom	3%	0%	1%	0%		4%
geen voorkeur						12%
totaal	38%	24%	12%	10%	16%	100%

2.6 Afwegingen

2.6.1 Eventuele concessies onder blijvers voor extra aanbod via WoonnetRijnmond

Er zijn ideeën om in de toekomst aan meer jongeren gelegenheid te geven om in De Hoek te blijven wonen, als zij dat willen. Bijvoorbeeld door het bouwen van starterswoningen of het renoveren van bestaande huurwoningen. Voor beide opties geldt dat jongeren er tot de leeftijd van 27 jaar kunnen blijven wonen. Hiervoor zouden zij slechts een deel van hun eventueel opgebouwde inschrijfduur bij WoonnetRijnmond.nl inleveren. Met het deel dat de jongeren behouden, maken ze na hun 27e dus sneller kans op een volgende woning. Een ander idee is het invoeren van loting voor deze jongerenwoningen. Dan wordt er niet gekeken naar inschrijfduur maar maakt iedereen dezelfde kans.

Aan de potentiële blijvers zijn hierover stellingen voorgelegd. Gevraagd is om per stelling aan te geven in hoeverre hij of zij het daarmee eens is. De stellingen zijn:

1. Ik zou best een gedeelte van mijn inschrijfduur willen inleveren voor een starterswoning of een opgeknapte huurwoning in Hoek van Holland.
2. Het is een goede zaak om hiervoor te gaan loten onder geïnteresseerde jongeren. Dan heeft iedereen even veel kans.
3. Ik zou vooral interesse hebben in een opgeknapte bestaande huurwoning, zeker als die ruimer is dan een nieuwe starterswoning.
4. Ik zou vooral interesse hebben in een nieuwe starterswoning, ook als die misschien wat kleiner is dan een opgeknapte huurwoning.
5. Ik zou geen interesse hebben in een starterswoning of een opgeknapte huurwoning, waar ik hooguit tot m'n 27e in kan wonen.

Figuur 2.12 toont het resultaat. De stellingen worden onder elkaar weergegeven en de bijbehorende staven geven de verdeling van de antwoorden waarbij “- -” staat voor “volledig oneens” en “++” voor “volledig eens”.

Figuur 2.12. Potentiële blijvers: stellingen over concessies bij een opgeknapte of nieuwe woning via WoonnetRijnmond

Zoals in paragraaf 2.5 geconstateerd, zou een kwart van de potentiële blijvers direct naar een koopwoning willen verhuizen. In de figuur is dat zichtbaar bij elke stelling in het meest rechter segment van de betreffende staaf: telkens 24% “ik zoek geen huurwoning”. Het overige deel, driekwart dus, wil graag, liever of eventueel gaan huren.

Ongeveer tweederde van de blijvers zou geen bezwaar hebben om voor een opgeknapte of nieuwe jongerenwoning een gedeelte van zijn of haar inschrijfduur in te leveren ($8+39+19=66\%$ neutraal of (zeer) eens met stelling 1). Meer verdeeld zijn zij over het idee om te loten: ruim 20 procent vindt loten geen goede zaak ($12+10=22\%$ niet eens met stelling 2).

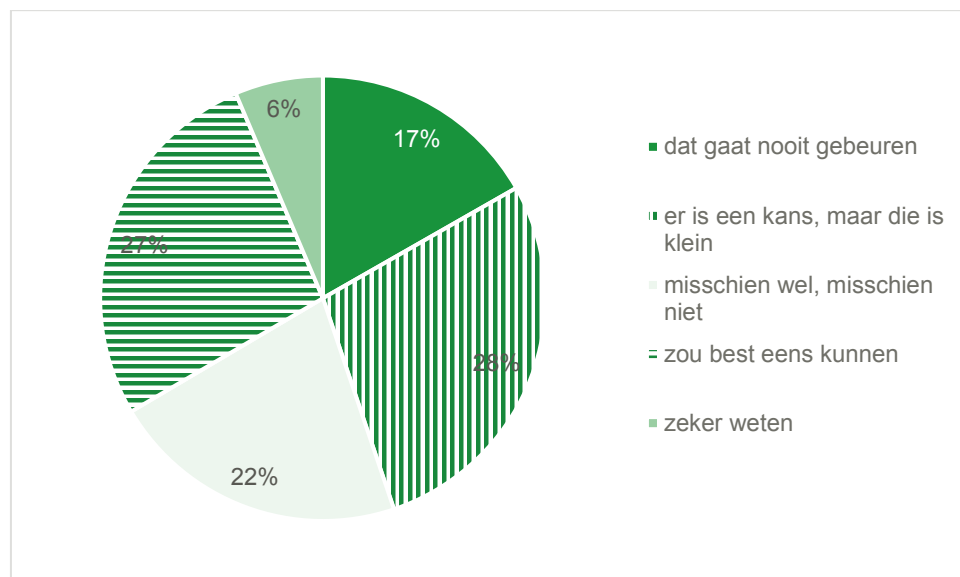
Ruim 40 procent lijkt interesse te hebben voor een opgeknapte huurwoning ($22+21=43\%$), een vergelijkbaar aandeel ziet een nieuwe starterswoning wel zitten ($27+17=44\%$) en hierin zit een gedeelte overlap. Uit nadere analyse blijkt dat ongeveer dertig procent van de potentiële blijvers zowel interesse heeft in een opgeknapte huurwoningen als in een nieuwe starterswoning.

Een kwart zou geen interesse hebben in een nieuwe starterswoning of opgeknapte huurwoning via WoonnetRijnmond.nl, waar hij/zij hooguit tot z'n 27^e in kan wonen ($14+10=24\%$). Met name voor de “oudere jongeren” zou dat een begrijpelijke mening zijn. De nadere analyse laat hier echter geen oververtegenwoordiging van 25 t/m 27 jarigen zien.

2.6.2 Eventuele terugkeer onder vertrekkers

Aan de potentiële vertrekkers (thuiswonende jongeren die beslist of misschien binnen twee jaar Hoek van Holland willen verlaten), is gevraagd hoe groot zij de kans achten om in de verdere toekomst weer terug te keren. Figuur 2.13 is een grafische weergave van de uitkomsten. Een kleine groep van 6 procent zegt zeker weer terug te zullen keren. Ruim een kwart schat in, dat dit inderdaad wel eens zou kunnen (27%). Ongeveer één op de vijf jongeren twijfelt (misschien wel, misschien niet 22%) en iets minder dan de helft geeft het slechts een kleine kans (28%) of denkt dat dit nooit gaat gebeuren (17%).

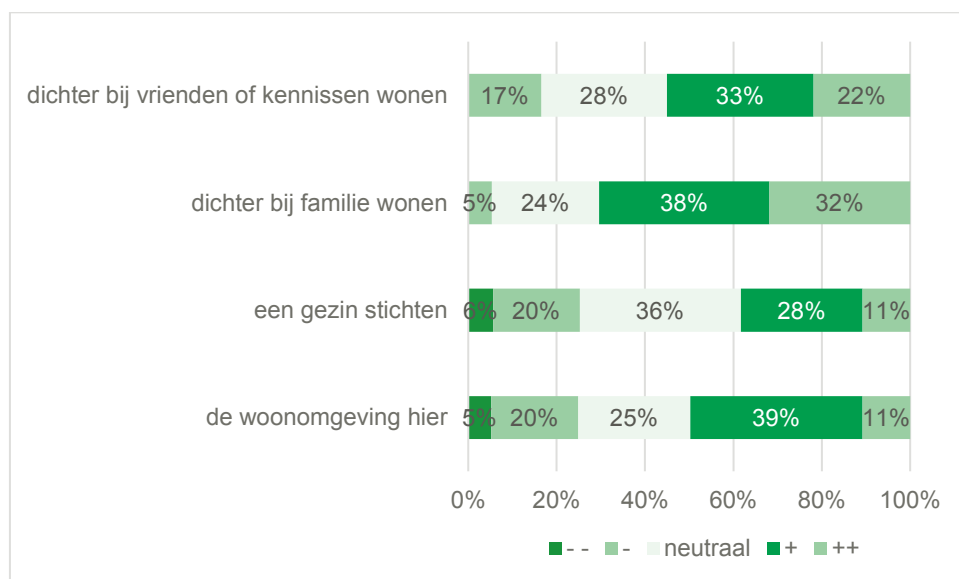
Figuur 2.13. Potentiële vertrekkers: zelf ingeschatte kans op terugkeer in de verdere toekomst

Aan de potentiële vertrekkers zijn ook vier redenen voorgelegd die aanleiding zouden kunnen zijn om terug te keren (Figuur 2.14).

De belangrijkste reden om terug te keren is om weer dichterbij familie te gaan wonen, gevolgd door vrienden of kennissen (“+” en “++” opgeteld: respectievelijk 70% en 55%). Het stichten van een gezin zou bij 40 procent van de potentiële vertrekkers een rol kunnen spelen en de woonomgeving van de Hoek zou bij de helft van betekenis kunnen zijn (respectievelijk $28\%+11\%$ en $39\%+11\%$).

Figuur 2.14. Potentiële vertrekkers: belang van enkele redenen om eventueel na een bepaalde tijd weer terug te keren

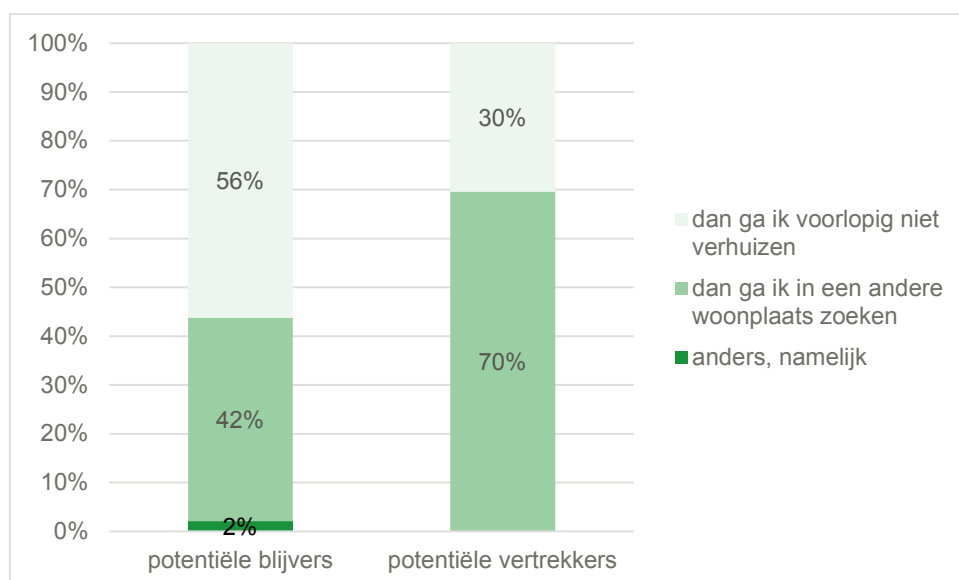

2.6.3 Als in de gewenste woonplaats geen geschikte woning te vinden is...

Een laatste afweging die is voorgelegd aan de jongeren met een verhuishwens (zowel blijvers als vertrekkers) is de vraag “Stel dat je in de door jou gewenste woonplaats geen woning naar je zin kunt vinden, wat zou je dan doen?”

In Figuur 2.15 worden de resultaten apart gepresenteerd voor de potentiële blijvers en vertrekkers. Het gaat dus om jongeren die aangegeven hebben dat zij beslist of eventueel binnen twee jaar willen verhuizen.

Figuur 2.15. Stel dat je in de door jou gewenste woonplaats geen woning naar je zin kunt vinden, wat zou je dan doen?

Op basis van deze resultaten zou zeventig procent van de potentiële vertrekkers in een andere woonplaats gaan zoeken, dertig procent schuift zijn of haar verhuishwens voorlopig op de lange baan. Deze neiging tot uitstel bij geen geschikt aanbod is aanzienlijk groter onder de jongeren die liefst in De Hoek willen blijven (55% t.o.v. 30%). Het verschil kan te maken maken met de mate waarin externe factoren de verhuishgineidheid veroorzaken. Uit paragraaf 2.4 (verhuisredenen) blijkt dat onder vertrekkers externe factoren zoals studie of werk vaker een rol spelen dan onder blijvers.

2.7 Enquête-uitkomsten en geregistreerde verhuisdynamiek

2.7.1 Inleiding

Uit paragraaf 2.3 blijkt dat er naar schatting 300 thuiswonende jongeren zijn met een potentiële woningvraag, die gericht is op Hoek van Holland en dat daarvan ongeveer 130 jongeren beslist binnen twee jaar zouden willen verhuizen. Daarnaast zijn er zo'n 110 thuiswonende jongeren die ook beslist binnen twee jaar willen verhuizen, maar naar een andere woonplaats. Deze getallen zijn gebaseerd op de online enquête uitkomsten, in combinatie met een extrapolatie uit het Woon Onderzoek Nederland. Om de enquête-uitkomsten in breder perspectief te plaatsen, kijken we in deze paragraaf naar het patroon van feitelijke verhuizingen in de afgelopen jaren.

2.7.2 Verhuisdynamiek

In tabel 2.3 op de volgende pagina wordt voor Hoek van Holland de zelfstandige woningvoorraad van de afgelopen drie jaren getoond en ook hoeveel woningen daarvan zijn veranderd van hoofdbewoner, ofwel “gemuteerd”. De zesde kolom van de tabel geeft het gemiddelde van de afgelopen drie jaren. Ook de meest rechter (achtste) kolom geeft driejarige gemiddelden, maar dan voor Rotterdam als geheel.

De mutatiegraad in Hoek van Holland bedraagt gemiddeld 6,0% (kolom 6, rij 5), dat is ruim drie procent lager dan het Rotterdams gemiddelde van 9,4% (kolom 8, rij 5). Gemiddeld wordt 14,9 procent van de gemuteerde Hoekse woningen betrokken door een hoofdbewoner t/m 27 jaar. In Rotterdam als geheel is dat percentage hoger, namelijk 31,9.

Binnen de sociale huursector is de mutatiegraad bij Hoek van Holland vergelijkbaar met het Rotterdams gemiddelde (Hoek van Holland 6,2% en Rotterdam totaal 6,7%). Het deel van de mutaties dat aan jongeren wordt verhuurd is wel lager dan in Rotterdam (respectievelijk 18% versus 26%). Dat geldt sterker voor de eengezinshuurwoningen (12% versus 19%) dan voor de appartementen in het sociale segment (25% versus 27%).

opmerkingen bij

- De informatie van de tabel is afkomstig uit het zogenaamde Woningen Bewoners OnderzoeksBestand (WBOB). Dit bestand wordt jaarlijks samengesteld door gemeente Rotterdam, afd. Onderzoek en Business Intelligence (OBI). Dat geldt ook voor de informatie over mutatiegraad in de sociale huur. Deze informatie is dus niet direct afgeleid uit de verhuurresultaten van woningcorporaties via WoonnetRijnmond.nl.
- Vergelijking met andere gemeenten is helaas niet mogelijk, in verband met beperking van de beschikbare gegevens (alleen gemeente Rotterdam).

Tabel 2.3 Zelfstandige woningen: voorraad en mutaties, Hoek van Holland en Rotterdam totaal, periode 2018 t/m 2020

	Hoek van Holland				Rotterdam totaal	
	2018	2019	2020	gemid- deld		gemiddeld 2018 t/m 2020
voorraad zelfstandige woningen	4689	4786	4811	4762		302210
totaal gemuteerde woningen	264	326	271	287		28493
mutatiegraad	5,6%	6,8%	5,6%	6,0%		9,4%
waarvan bewoond door t/m 24 jaar	16	28	10	18		4945
waarvan bewoond door 25 t/m 27 jaar	21	28	25	25		4151
in % bewoond door t/m 27 jaar	14,0%	17,2%	12,9%	14,9%		31,9%
voorraad sociale huurwoningen	1965	1962	1964	1964		131547
gemuteerde sociale huurwoningen	128	149	90	122		8785
mutatiegraad	6,5%	7,6%	4,6%	6,2%		6,7%
waarvan verhuurd aan t/m 27 jaar	22	26	19	22		2253
in % verhuurd aan t/m 27 jaar	17%	17%	21%	18%		26%
gemuteerde EENGEZINSWONINGEN soc huur	54	90	48	64		1159
waarvan verhuurd aan t/m 27 jaar	4	10	9	8		219
in % verhuurd aan t/m 27 jaar	7%	11%	19%	12%		19%
gemuteerde APPARTEMENTEN soc huur	74	59	42	58		7626
waarvan verhuurd aan t/m 27 jaar	18	16	10	15		2034
in % verhuurd aan t/m 27 jaar	24%	27%	24%	25%		27%

Tabel 2.4 hieronder, heeft betrekking op verhuizende personen in de afgelopen drie jaren (2018 t/m 2020). De onderste rij van de tabel laat zien dat er bij een totale bevolking van ruim 10 duizend elk jaar gemiddeld 1.935 personen verhuizen binnen, vanuit, en naar Hoek van Holland. De rijen erboven laten zien hoe dit varieert per leeftijdsgroep.

Tabel 2.3. Bevolking en verhuisde personen naar leeftijdsklasse, gemiddeld in de periode 2018 t/m 2020

	bevolking Hoek v H		verhuizende personen Hoek van Holland							
leeftijd- klasse	aantal		totaal	waarvan binnen HvH (blijvers) A	waarvan uit HvH (vertrekkers)	waarvan naar HvH (vestigters) B		verhou- dingsgetal vestigters / blijvers (B/A)	verhou- dingsgetal vestigters vanuit Rot- terdam / blijvers	verhou- dingsgetal vestigters vanuit Westland / blijvers
<=17jr *	1.869		385	75	150	160		2,13	1,26	0,56
18-24jr**	724		258	40	116	102		2,58	1,18	0,95
25-27jr***	278		150	23	58	70		3,09	1,29	1,06
28-44jr	1.988		562	94	226	241		2,56	1,28	0,77
45-54jr	1.526		220	40	86	94		2,34	1,18	0,58
55-74jr	2.879		240	41	89	110		2,69	1,50	0,35
>=75jr	1.074		120	26	51	43		1,63	1,15	0,41
totaal	10.339		1.935	339	775	821		2,42	1,27	0,66

*) deze leeftijdsgroep verhuist in praktijk niet zelfstandig, maar als lid van een groter huishouden

**) in deze leeftijdsgroep is gemiddeld 60 procent van de blijvers en vestigers zelfstandig verhuisd in de periode 2018 t/m 2020

***) in deze leeftijdsgroep is gemiddeld 85 procent van de blijvers en vestigers zelfstandig verhuisd in de periode 2018 t/m 2020

De onderste rij laat ook zien dat jaarlijks gemiddeld 339 Hoekse inwoners verhuizen binnen de eigen woonplaats. Daarnaast zijn er jaarlijks gemiddeld 821 vestigers van buiten. Er zijn dus meer vestigers dan “blijvers”. Het derde getal van rechts geeft het verhoudingsgetal tussen vestigers en blijvers: in totaal zijn er 2,42 vestigers per Hoekse blijver.

Bij de 18t/m24 jarige jongeren ligt dat verhoudingsgetal hoger dan het Hoekse gemiddelde, hier gaat het om 2,58 vestigers per blijver (derde kolom van rechts). Met 3,09 vestigers per blijver is het verhoudingsgetal het hoogst voor de oudere jongeren van 25t/m27 jaar. Uit nadere analyse blijkt dat de meeste van deze oudere jongeren (85%) “zelfstandig” zijn verhuisd. Met “zelfstandig” wordt bedoeld, dat ze niet meeverhuisden met hun ouders.

Als we naar de andere leeftijdsklassen kijken, dan blijkt dat voor de oudere Hoekse blijvers (55 t/m 74 jarigen) het verhoudingsgetal met de vestigers ook relatief hoog is. In de afgelopen jaren waren er gemiddeld 110 vestigers van 55 t/m 74 jaar en 41 blijvers, wat neerkomt op 2,69 vestigers per blijver: meer dan het totaal van 2,42 vestigers per Hoekse blijver in de derde kolom van rechts.

De verhoudingsgetallen in de tweede kolom van rechts gaan niet over alle vestigers, maar die uit Rotterdam. Per Hoekse blijver zijn er 1,27 vestigers uit Rotterdam (onderste rij). Per jaar gaat het om zo’n 430 vestigers uit Rotterdam (niet in de tabel, wel af te leiden via het verhoudingsgetal). Ten opzichte van die 1,27 zien we bij de groep 55 t/m 74 jarigen weer een relatief hoog verhoudingsgetal (1,50) wat erop duidt dat de 55 t/m 74 jarige blijvers relatief vaak te maken hebben met vestigers vanuit Rotterdam. Voor jonge Hoekse blijvers lijkt dit laatste (relatief veel vestigers van dezelfde leeftijdsklasse

uit Rotterdam) niet sterk te gelden: 1,29 jonge Rotterdamse vestigers per blijver, dus niet veel meer dan het totaal van 1,27 Rotterdamse vestigers per Hoekse blijver.

Naast de verhuisrelatie met Rotterdam is op dezelfde wijze gekeken naar de nabij gelegen gemeente Westland (meest rechter kolom van tabel 2.4). In de afgelopen jaren kwamen er jaarlijks gemiddeld 225 vestigers vanuit Westland (niet in de tabel), wat een verhoudingsgetal geeft van 0,66 Westlandse vestigers per Hoekse blijver (rechtsonder in de tabel). Over jonge Hoekse blijvers kan gezegd worden dat Westlandse leeftijdsgenoten inderdaad bijdragen aan de extra invloed van vestigers voor hen (meest rechter kolom, 25 t/m 27 jarigen: 1,06 Westlandse vestigers per Hoekse blijver). Dat geldt niet voor de oudere Hoekse blijvers (55 t/m 74 jarigen: 0,35 Westlandse vestigers per Hoekse blijver).

Samengevat kan het volgende worden gezegd

- In de afgelopen jaren (2018 t/m 2020) is 14,9% van de vrijkomende woningen betrokken door jonge hoofdbewoners (18 t/m 27 jaar), dat is minder dan in Rotterdam als geheel.
- Hoekse jongeren die blijven, hebben bij verhuizing te maken met leeftijdsgenoten van elders. Dat komt bij oudere jongeren (25 t/m 27 jarigen) vaker voor dan bij de gemiddelde Hoekenaar die binnen zijn of haar eigen woonplaats verhuist. Leeftijdsgenoten vanuit elders (jonge vestigers) zijn niet vaker afkomstig uit Rotterdam dan het geval is voor de gemiddelde blijver in Hoek van Holland, ze zijn wel vaker afkomstig uit gemeente Westland.
- Ook oudere verhuizers binnen De Hoek (blijvers 55 t/m 74 jaar) hebben bij verhuizing vaker dan gemiddeld te maken met leeftijdsgenoten van elders. Deze oudere vestigers zijn wel vaker afkomstig uit Rotterdam dan het geval is bij de gemiddelde blijver in Hoek van Holland, niet vaker uit Westland.

3 Verdiepingsgesprekken

3.1 Inleiding

3.1.1 Achtergrond

Het kwalitatieve onderzoek is uitgegaan van de resultaten van het kwantitatieve onderzoek (de online enquête) en de onderzoeksvragen die zich lenen voor kwalitatieve verdieping. In tegenstelling tot het in hoofdstuk 2 beschreven kwantitatieve onderzoek gaat het hierbij om waarnemingen en achterliggende overtuigingen van de thuiswonende jongeren in Hoek van Holland. De onderzoeksvragen die in aanmerking komen voor deze verdieping zijn de woonwensen van jongeren die zelfstandig willen gaan wonen in Hoek van Holland, de redenen achter hun wens om in Hoek van Holland te willen blijven en de concessies die zij mogelijk willen doen.

3.1.2 Doelstellingen en onderzoeksvragen

Waar het kwantitatieve onderzoek zich richtte op feiten die worden uitgedrukt in cijfers, richt dit kwalitatieve onderzoek zich op interpretaties, ervaringen en betekenis. Het gaat hierbij vooral om het onderbouwen, nuanceren en aanvullen van de resultaten uit de online enquête (interpreteren in plaats van tellen). De onderzoeksvragen waar deze verdieping zich in eerste instantie op richt, zijn in de opzet van het onderzoek als volgt geformuleerd:

2. Welke woonwensen (prijs, typologie, woonmilieu, koop of huur) hebben deze jongeren?
4. Om welke redenen willen deze jongeren (het liefst) in Hoek van Holland blijven?
8. Welke concessies zijn zij bereid te doen om in Hoek van Holland te kunnen blijven wonen?

In de gesprekken kwam echter naar voren, dat de kern van het probleem voor de jongeren niet ligt in een mismatch van hun woonwensen met het aanbod. De kern van het probleem is vanuit het perspectief van de jongeren dat er veel te weinig aanbod is. De focus op woonwensen in de enquête werd door de jongeren als lastig ervaren, omdat zij voor hun gevoel weinig te wensen hebben. Zij hebben de vragen van de enquête wel beantwoord, maar gaven aan dat de resultaten niet altijd even veel zeggen. Omdat ze het gevoel hebben niets te wensen te hebben, hebben sommige jongeren de vragen van de enquête opgevat als vragen naar hun wensen op de lange termijn (in plaats van realistische wensen voor de korte termijn).

In de gesprekken van het kwalitatieve onderzoek gaven de jongeren aan dat het zelfs zonder wensen vrijwel onmogelijk, is om aan een woning te komen. Deels is dit een landelijk probleem dat veel starters hebben: koopwoningen zijn voor starters niet meer te betalen en huurhuizen in de vrije sector evenmin. Bovendien moet je op een sociale huurwoning zo lang wachten dat je al in een andere levensfase bent en vaak te veel verdient als je aan de beurt bent. Daarnaast kampen de Hoekse jongeren volgens henzelf nog met een extra probleem: Hoek van Holland wordt volgens de jongeren gepromoteerd als “Rotterdam aan Zee” en neemt in populariteit toe. Het aanbod dat er is, gaat mede hierdoor vooral naar (oudere) roterdammers, waardoor Hoekse jongeren buiten de boot vallen en genoodzaakt zijn te vertrekken.

Vanwege de hierboven beschreven problematiek, is besloten om in het kwalitatieve onderzoek niet alleen op de eerder genoemde onderzoeksvragen te focussen, maar ook op wat volgens de jongeren de achterliggende problemen zijn. Deze achterliggende problemen zorgen ervoor dat de vragen over woonwensen en concessies (onderzoeksvragen 2 en 8) lastig te beantwoorden zijn en zijn daarom zeer relevant voor het onderzoek. De verdieping van de achterliggende problematiek zorgt voor de context die nodig is om de resultaten uit de online enquête betreffende de woonwensen en concessies beter te interpreteren.

3.1.3 Onderzoeksmethode en onderzoeksgroep

Het oorspronkelijke idee was om twee groepsinterviews uit te voeren. Een groepsinterview is een gestructureerde discussie die plaatsvindt tussen meerdere respondenten, over vooraf bepaalde onderwerpen. Vanwege een beperkt aantal deelnemers, is uiteindelijk één groepsgesprek en een interview uitgevoerd.

In de online enquête hadden 27 jongeren aangegeven dat zij bereid waren deel te nemen aan een groepsgesprek. Van deze jongeren gaven er 9 aan dat de woonruimte niet bij voorkeur in Hoek van Holland zou liggen en zijn daarom niet uitgenodigd voor het verdiepende onderzoek. De 18 jongeren die aangaven bij voorkeur in Hoek van Holland te willen blijven wonen, hebben wij via een datumprikker uitgenodigd. Dit resulteerde in 11 aanmeldingen waarvan er daadwerkelijk 8 jongeren hebben deelgenomen (van de drie die niet hebben deelgenomen heeft 1 respondent zich afgemeld).

Tabel 3.1 laat zien dat de gemiddelde leeftijd van de deelnemende jongeren ruim 23 is. Het merendeel werkt al en wil het liefst een huis kopen. De belangrijkste verhuisreden is voor de meesten dat ze zelfstandig willen gaan wonen.

Tabel 3.1. Kenmerken respondenten groepsgesprekken

respondent	gesprek	leeftijd	j/m	situatie
1	2	24	m	werkt
2	2	20	m	HBO/WO
3	2	24	j	werkt
4	2	25	j	werkt
5	2	25	m	werkt
6	2	21	j	HBO/WO
7	2	23	j	HBO/WO
8	1	23	j	werkt

De gemiddelde leeftijd van de jongeren die hebben deelgenomen aan de kwalitatieve gesprekken ligt wat hoger dan de gemiddelde leeftijd van de jongeren die de enquête hebben ingevuld.

3.2 Resultaten van de interviews

3.2.1 Inleiding

De resultaten van de interviews zullen in de volgende paragrafen worden beschreven:

3.2.2 redenen om in Hoek van Holland te willen blijven wonen;

3.2.3 de ervaren problemen;

3.2.4 woonwensen;

3.2.5 concessies.

3.2.2 Redenen van jongeren om in Hoek van Holland te willen blijven wonen

De jongeren zijn geboren en getogen in Hoek van Holland en hebben daar hun familie en vrienden. Dat is de belangrijkste reden om in Hoek van Holland te willen blijven. We hebben de respondenten van het groepsgesprek gevraagd wat ze leuk vinden aan Hoek van Holland, wat heeft geresulteerd in de 'wordcloud' van

Figuur 3.1. Wordcloud met de antwoorden van de deelnemers op de vraag: wat is er zo leuk aan Hoek van Holland?

Naar aanleiding van deze wordcloud hebben we een gesprek gevoerd over wat de respondenten aanspreekt aan Hoek van Holland. De volgende elementen kwamen hierin duidelijk naar voren:

- De natuur van Hoek van Holland, het strand en de waterweg;
- Gemoedelijk, saamhorigheid, ons kent ons;
- Niet te groot dorp, niet de drukte van de stad, maar wel alles bij de hand;
- Rust en ruimte, vrijheid;
- Familie en vrienden wonen hier ook.

Voor de Hoekse jongeren is de connectie met andere dorpsgenoten, het "ons kent ons", erg belangrijk. Een respondent formuleert het als volgt:

"Mensen die je op straat tegenkomt en wellicht alleen van gezicht kent, die zeg je al gedag. Net als in de Albert Heijn, met een cassière. Omdat het kleinschalig is, heb je meer die connectie met elkaar." (Respondent nummer 1, groepsgesprek)

Dit gevoel van verbinding vinden de jongeren echter niet terug bij Rotterdammers. Het frustreert hen dat er nu steeds meer Rotterdammers in Hoek van Holland komen wonen, waardoor het steeds onpersoonlijker wordt.

3.2.3 Ervaren problemen

De grootste problemen waar de jongeren mee kampen zijn: laag aanbod aan woningen (zowel sociale huur als koop), wachttijden (sociale huur), prijs (koop en commerciële huur).

De meeste respondenten die we hebben gesproken geven aan een voorkeur te hebben voor kopen, omdat sociale huur onbereikbaar is door de lange wachttijd die nodig is en commerciële huur 'geld weggoaien' is. Het probleem is echter dat er geen betaalbare koopwoningen zijn voor starters, zeker niet voor starters die alleenstaand zijn.

De bevroegde jongeren realiseren zich dat Hoek van Holland een duur dorp is, vanwege de ligging bij de kust en de vele voorzieningen. Het dorp is volgens hen wel duidelijk veel duurder geworden sinds het deel van Rotterdam is, en sinds de metro er is zijn de prijzen al helemaal sterk gestegen. Hoekse jongeren worden eruit geconcentreerd door Rotterdammers zowel op gebied van kopen (hoge prijzen) als huren (inschrijftijd). Dat er bij huurwoningen maar een klein deel (25%) met voorrang naar Hoekenezen gaat, is een grote ergernis. Bij koopwoningen (bijv. nieuwbouw) is er helemaal geen voorrang voor Hoekenezen, wat de jongeren jammer vinden. De zorgen van de jongeren over de komst van Rotterdammers, wordt door een respondent op de volgende manier verwoord:

"Ik denk dat we de laatste jaren met het grootste probleem kampen, dat er heel veel Rotterdammers door de makkelijke verbinding die er nu is hierheen komen. Ik heb in mijn wijk de laatste vier jaar heel veel nieuwe gezinnen hier gehad en die kwamen bijna allemaal uit Rotterdam. Dat zorgt er wel voor dat er woningen bezet raken die net zo goed naar Hoekenezen kunnen gaan." (Respondent nummer 2, groepsgesprek)

We hebben de respondenten van het groepsgesprek gevraagd welke problemen zij ervaren (of verwachten) bij het zoeken naar zelfstandige woonruimte. Dit heeft geresulteerd in de 'wordcloud' van

Figuur 3.2. Wordcloud met de antwoorden van de deelnemers op de vraag: welke problemen ervaar (of verwacht) je bij het zoeken naar zelfstandige woonruimte?

Naar aanleiding van deze wordcloud hebben we een gesprek gevoerd over de problemen die jongeren ervaren bij het zoeken naar een woning. De voornaamste problemen die naar voren kwamen, zijn als volgt:

- weinig/geen aanbod;
- lange wachttijden voor sociale huur;
- hoge prijs koopwoningen en commerciële huur;
- de weinige woningen die er zijn, worden voornamelijk vergeven aan "Rotterdammers".

Veel jongeren die aan de groepsgesprekken deelnamen, hebben al een inkomen. Een aantal van hen komt door de hoogte van hun inkomen niet meer in aanmerking voor sociale huur, maar kunnen geen hypotheek krijgen. Ze beseffen

dat het nog jaren zal duren voordat ze iets kunnen kopen. Huren in de commerciële sector zien alle respondenten als geld weggooid. De respondenten verkiezen langer thuiswonen en sparen, boven het huren in de commerciële sector.

Dat er steeds minder woningen beschikbaar komen voor jongeren, komt volgens de respondenten doordat veel plekken waar vroeger gezinnen woonden zijn vervangen door woningen voor ouderen. Hoekse ouderen zijn echter niet verhuis geneigd omdat ze prettig wonen en een nieuwe woning vaak met veel hogere woonlasten gepaard gaat. Het gevolg hiervan is dat er onvoldoende doorstroom is. De nieuwe flats voor ouderen worden vervolgens bewoond door ouderen die uit Rotterdam komen.

Een respondent redeneert als volgt:

“Waar komen die nieuwe ouderen vandaan? Dat is waarschijnlijk niet Hoek van Holland. Dat zijn waarschijnlijk Rotterdammers die met pensioen gaan, die denken ik ga lekker aan het strand wonen. Met de metro kan ik toch lekker op bezoek bij de familie.”

(Respondent nummer 7, groepsgesprek)

Bij de jongeren leeft het idee dat Hoek van Holland wordt gepromoot als ‘Rotterdam aan Zee’ en dat enkel gefocust wordt op het aantrekken van mensen. Hierdoor wordt Hoek van Holland steeds duurder en wordt het steeds minder realistisch voor de jongeren om een woning te krijgen. Het aantrekkelijk maken van Hoek van Holland als vier seizoenen badplaats versterkt de woningnood. Appartementen worden opgekocht voor de particuliere verhuur en airbnb’s rukken op. Als dit zo doorgaat wordt Hoek van Holland volgens de respondenten een dorp voor rijke pensionado’s uit te stad en voor toeristen, en is voor de Hoekse jongeren geen plek meer. Deze zorgen worden op de volgende manier verwoord door een respondent:

“Als dit een probleem blijft, dan vergrijst heel Hoek van Holland. Want, als wij uiteindelijk geen huis vinden, dan moeten we wel en gaan we naar de stad of ergens anders naartoe. En dat is ook niet wat het dorp wil en wat wij willen. Zo vergrijst ook het dorp.”

(Respondent nummer 1, groepsgesprek)

De jongeren realiseren zich dat de woningnood een probleem is dat overal speelt. Het grootste probleem zit hem voor hen in het feit dat veel mensen van buitenaf aangetrokken worden en dat de schaarse plekken die er zijn daardoor bezet worden door oudere niet-Hoekenezen. Één van de jongeren geeft dit als volgt weer:

“Ik realiseer me dat woningnood en stijgende prijzen een probleem is in de randstand, niet alleen hier. Waarin ons probleem zich echt onderscheidt is dat wij het heel lastig vinden dat Hoek van Holland zo populair is en dat zoveel mensen binnenkomen terwijl wij er juist weg moeten.”

(Respondent nummer 5, groepsgesprek)

3.2.4 De woonwensen van de jongeren

We hebben de woonwensen van de jongeren uitgevraagd op gebied van:

1. woonmilieu/woonomgeving;
2. wijk/buurt/locatie;
3. woontype;
- 4 koop of huur.

Over het algemeen geldt dat de jongeren geen groot eisenlijstje hebben en weinig specifieke wensen kunnen benoemen. De jongeren geven aan dat ze het in de enquête lastig vonden om hun wensen aan te geven en dat ze dit ook tijdens de kwalitatieve gesprekken als moeilijk ervaren. Zij hebben namelijk het gevoel geen keuze te hebben en het doorgeven van wensen voelt voor hen als ‘niet realistisch’.

Woonmilieu

Als startpunt voor het gesprek over het gewenste woonmilieu, hebben we vier afbeeldingen aan de jongeren laten zien: A, B, C en D (zie Figuur 3.3). Voor de meesten gaat de voorkeur uit naar A of B, omdat het hierbij om nieuwbouw gaat en de omgeving meer open/ruim is (dit geldt voornamelijk voor B). Bij C en D wordt als mogelijke belemmering gezien dat deze

huizen eerst verbouwd/ gerenoveerd (bijv. geïsoleerd) moeten worden en dat het lastiger is hier een hypotheek voor te krijgen. Bij het kiezen van een milieu van hun voorkeur, laten jongeren zich voornamelijk leiden door realisme (“kan ik een hypotheek krijgen?”) Zij wensen daarnaast een open en een beetje groene omgeving, met voldoende leefruimte en niet al te dichte bebouwing (zoals in de stad).

Figuur 3.3. Afbeeldingen van woonmilieus

Locatie

De meeste respondenten geven de voorkeur aan Dorp of de rand van Dorp. Ook hierbij geven ze aan dat er eigenlijk geen keuze is. Rijnpoort bestaat vooral uit industriegebied met de afvalverwerking en landbouwgrond, Strand en Duin is onbetaalbaar.

Één van de respondenten van het groepsgesprek geeft aan dat er, in Rijnpoort aan de rand van Dorp, gebouwd zal gaan worden, daar waar nu nog kassen staan. Dit betreft het project Krimsloot. De andere jongeren haken hierop in. Zij hopen dat in Krimsloot niet alleen onbetaalbare woningen komen, maar woningen in verschillende prijsklassen. Het is volgens de jongeren wel belangrijk dat er geen grote flats worden gebouwd. De woningen moeten dorpskernachtig zijn en bij de natuur passen. Voor jongeren zou een combinatie van portiekwoningen en kleine eengezinswoningen interessant zijn. Omdat jongeren in tegenstelling tot ouderen wel zullen doorstromen, dan kun je dat daar stimuleren.

“Jongeren willen uit huis, die willen ergens beginnen, als het kan in Hoek. Als je die klein kan laten beginnen, dan stromen die op een gegeven moment wel door naar de grotere huizen.” (Respondent 5, groepsgesprek)

woningtype

Om met de respondenten een gesprek te voeren over het gewenste woontype, hebben we vier verschillende afbeeldingen getoond: A, B, C en D (zie Figuur 3.4) Als voorbeelden voor type woningen hebben we gekozen voor bestaande woningen in Hoek van Holland, aangevuld met een afbeelding van studiewoningen die elders speciaal voor jongeren zijn gebouwd.

Figuur 3.4. Afbeeldingen van verschillende type woningen

A Etagewoning

B Portiekwoning

C Eengezinswoning

D Een studio

De portiekwoning op afbeelding B bleek een slecht voorbeeld. Deze portiekflats hebben een slechte naam; er is veel criminaliteit en overlast en de woningen worden waarschijnlijk gesloopt.

Wederom nemen de respondenten bij het nadenken over woningtypes in ogenschouw wat volgens hen nog enigszins 'realistisch' is. Ze zeggen al blij te mogen zijn als ze een portiekwoning kunnen krijgen. De respondent van het interview (respondent nummer 8) geeft aan dat de studio's van afbeelding D volgens hem de enige betaalbare woningen zijn voor jongeren en dat kwantiteit boven kwaliteit gaat. De respondenten van het groepsgesprek zijn minder enthousiast over de studio's. Zij prefereren woningen met meer ruimte. Dit komt mede doordat deze woonvorm pas klaar zou zijn als zij al ouder zijn en in een andere levensfase zitten. Deze woonvorm zou volgens hen wel een oplossing kunnen zijn voor jongere jongeren. Verder geven zij aan niet echt een voorkeur te hebben, omdat zij niets te kiezen hebben.

Koop of huur

Hoewel zes van de acht jongeren in de online enquête hebben ingevuld liever te willen kopen dan huren, blijkt in de gesprekken dat dit voor velen geen bewuste keuze is. Ze hebben in de enquête ingevuld liever te willen kopen, omdat ze hun kans op een betaalbare huurwoning nóg lager inschatten. De twee respondenten die hebben aangegeven liever te willen huren, hebben deze keuze gemaakt omdat ze hun kansen op een betaalbare koopwoning juist lager inschatten.

3.2.5 Concessies

De respondenten zijn verdeeld over het concept jongerenwoning (waar je tot je 27e in mag blijven wonen). De meeste respondenten zijn van mening dat dit het probleem verschuift en dat er straks oplossingen nodig zijn voor jongeren die op hun 27e het huis uit moeten. Er zal dan niet voldoende inschrijftijd opgebouwd zijn voor een sociale huurwoning (zelfs wanneer je een deel behoudt) en ook kopen is dan nog erg lastig. Wanneer de leeftijdsgrens wordt opgehoogd naar bijvoorbeeld 30, is een enkeling wel enthousiast. Deze respondent verwoordt dit als volgt:

“Sociale huur is een goede tijdelijke oplossing, en ik zie echt wel het nut daarvan in. Zeker als jongere als je net bent begonnen met werken, dan heb je natuurlijk nog geen kapitaal dat je kan geven aan een investering. Dan is sociale huur een hele goede oplossing, dan kan je nog sparen terwijl je bezig bent met kapitaal opbouwen. Je hoort ook verhalen dat daar misbruik van gemaakt wordt: mensen die heel goedkoop kunnen wonen en dan gewoon tot hun pensioen daar blijven wonen. Dat is natuurlijk ook niet de bedoeling. Daarvoor vind ik zo’n leeftijdsgrens wel een goede.”

(Respondent nummer 8, interview)

Loten zien de meeste respondenten ook niet als geschikte oplossing. Een aantal respondenten vindt deze optie aantrekkelijk wanneer jongeren uit Hoek van Holland prioriteit krijgen bij het loten. Maar het is eigenlijk vooral het ‘prioriteren van Hoekenezen’ wat jongeren willen. Het loten op zich vinden de meesten geen goede methode. Een respondent van het groepsgesprek verwoordt het probleem van loten als volgt:

“Ik denk dat het geen goed idee is om te gaan loten ter vervanging van je inschrijfduur. Als je pech hebt zou dat betekenen dat je niet aan een woning komt in 10 jaar tijd. En dan, als je ook geen koopwoning kan kopen heb je dus gewoon geen huis.”

(Respondent nummer 7, groepsinterview)

Kluswoningen zouden volgens de respondenten interessant kunnen zijn, maar zijn erg schaars en vaak alsnog onbetaalbaar. Ook is het financieren lastig, omdat je vaak enkel een hypotheek krijgt tot de taxatiewaarde van een woning. Er zijn weinig kantoorpanden of andere gebouwen die leeg staan. En als er gebouwen leeg staan, zijn dit vaak gebouwen op A-locaties waarvan de respondenten denken dat dit na opknappen niet betaalbaar zou zijn voor jongeren.

“Ik denk dat het wel tekenend is dat wij ons nu gelijk allemaal met dit soort verschillende projecten zorgen maken om de locatie en om hoe duur het wel niet gaat worden, omdat het daar en daar zit. En ik denk dat dat ook wel echt een van de problemen is. Mensen willen ernaar toe, mooie plaatsen mooie uitzicht. Dat is lastig, er blijft heel weinig normaal over.”

(Respondent nummer 5, groepsinterview)

Er zijn wel een aantal anti-kraak woningen en leegstaande panden waarover de jongeren zich afvragen of deze niet kunnen worden omgebouwd tot tijdelijke jongerenwoningen. In het anti-kraak wonen zelf hebben de meesten geen interesse.

4 Samenvatting

Huidige woonsituatie

Volgens de enquête geven de thuiswonende jongeren hun huidige woonsituatie gemiddeld een ruime voldoende. De winkels en horecagelegenheden worden gewaardeerd, hoewel meer ervan nog beter zou zijn. De jongeren zijn over het algemeen tevreden over het openbaar vervoer maar er zijn (uiteraard) ook jongeren die het ov-aanbod nog te klein vinden. De waardering voor het contact met buurtbewoners strookt met de verdiepende gesprekken over de aansprekende punten van Hoek van Holland, met kernwoorden als “gemoedelijk”, “familie en vrienden”. De sterke locatiemarkers zijn in de gesprekken ook nader benoemd: het strand, rust en ruimte, een dorp en toch dicht bij Den Haag en Rotterdam.

Het is niet verwonderlijk dat een deel van de thuiswonende jongeren “het hebben van te weinig eigen ruimte” als gebrek ervaart (enquête-uitkomst). De jongeren die deelnamen aan de verdiepende gesprekken benadrukken daarnaast dat zo lang het hen niet lukt om zelfstandige woonruimte te vinden, ze het bij hun ouders nog niet zo slecht hebben en nu in elk geval goed kunnen sparen.

Woonwensen: de verdiepingsgesprekken

Dit belangrijke onderwerp kon tijdens de gesprekken helaas niet zo ver uitgediept worden als van tevoren was gehoopt. De respondenten met wie we spraken, hadden namelijk het gevoel “weinig te wensen te hebben”, vanwege het kernprobleem van te weinig aanbod. Zij zien dat het deels een landelijk probleem is, dus een probleem voor alle starters (in ieder geval in de Randstad), maar ervaren dat zij kampen met een extra probleem omdat Hoek van Holland ook in populariteit toeneemt als “Rotterdam aan Zee”. Vooral voor (oudere) Rotterdammers, waardoor Hoekse jongeren buiten de boot zouden vallen en genooddaakt zijn te vertrekken. De tijdens de gesprekken genoemde problemen bij het zoeken naar zelfstandige woonruimte zijn, naast te weinig aanbod (maar ook daarmee samenhangend): lange wachttijden voor sociale huur en hoge koopprijzen. Het merendeel van de gespreksdeelnemers werkt inmiddels, waarvan een deel te veel verdiend voor een sociale huurwoning, maar door een studieschuld ook nog lang niet in aanmerking komt voor een koopwoning. Zes van de acht gespreksdeelnemers hebben bij de online enquête ingevuld liever te willen kopen dan huren, maar zeggen dat te hebben ingevuld omdat ze hun kans op een betaalbare huurwoning nóg lager inschatten. Ook het uiten van wensen over woningtype en locatie (woonmilieu) wordt door de gespreksdeelnemers in eerste instantie gevoeld als “niet realistisch” omdat zij het gevoel hebben hierin geen keuze te hebben. Gaandeweg het gesprek kwamen er toch enkele voorkeuren boven tafel, zoals liefst geen portiekwoning. Een studio zou volgens hen wel een oplossing kunnen zijn voor jongere jongeren. De gespreksdeelnemers zijn verdeeld over het concept jongerenwoning, waar je tot je 27e in mag blijven wonen. Sociale huur kan een goede tijdelijke oplossing zijn, maar ervoor loten of het gedeeltelijk inleveren van inschrijfduur wordt door de meesten niet als aantrekkelijk gezien. In anti-kraak wonen hebben de meesten geen interesse, maar de gespreksdeelnemers vragen zich af of het niet duurzamer is om specifieke leegstaande panden om te bouwen tot jongerenwoningen.

Woonwensen: de online enquête

Naast de kwalitatieve beelden uit de gesprekken zijn er de kwantitatieve beelden uit de enquête. Daarmee komen we erop uit (na afstemming met vergelijkbare Zuid-Hollandse woonmilieugebieden uit het Woon Onderzoek Nederland) dat er zo'n 300 thuiswonende jongeren zijn met een potentiële woningvraag die gericht is op de eigen woonplaats Hoek van Holland, en dat daarvan ongeveer 130 jongeren beslist binnen twee jaar zouden willen verhuizen. Daarnaast zijn er zo'n 250 thuiswonende jongeren die naar een andere woonplaats willen verhuizen, waarvan 110 beslist binnen twee jaar. Bij de beschrijvingen van de woonwensen hebben we de ruime afbakening aangehouden, en dus gekeken naar de wensen van alle 300 “potentiële blijvers” en de 250 “potentiële vertrekkers”. Volgens de enquête vinden blijvers “zelfstandig gaan wonen” en “gaan samenwonen” vaker de belangrijkste verhuisredenen, terwijl voor vertrekkers juist vaker “studie” en “meer winkels/uitgaansmogelijkheden” de belangrijkste verhuisredenen zijn. Veertig procent van de blijvers wil het liefst gaan huren en zestig procent wil liefst kopen. Onder vertrekkers is de “gewenste huur/koopverhouding” vergelijkbaar. De koopwens lijkt bij de vertrekkers wat minder hard dan bij de blijvers, vertrekkers zijn vaker bereid om eventueel toch te gaan huren.

Voor het grootste deel van de potentiële blijvers die (eventueel) willen gaan huren, zou een sociale huurwoning uitkomst bieden. De meeste potentiële kopers zoeken een woning voor een prijs tussen 142 en 325 duizend euro (= maximaal middelduur). Ruim de helft van de potentiële vraag is gericht op een etagewoning en dat geldt zowel voor blijvers als vertrekkers.

Bijna veertig procent van de vertrekkers zou graag in het nabijgelegen Westland gaan wonen. Ongeveer een kwart geeft de voorkeur aan Rotterdam. Het resterende deel wil naar een andere gemeente of misschien wel naar het buitenland.

Aan de potentiële blijvers zijn enkele stellingen voorgelegd over ideeën om in de toekomst aan meer jongeren gelegenheid te geven om in De Hoek te blijven wonen. De ideeën hebben betrekking op het sociale huursegment, dus de woningen die beschikbaar komen via WoonnetRijnmond.nl. Volgens de enquête uitkomsten zou ongeveer tweederde van de blijvers geen bezwaar hebben om voor een opgeknapte of nieuwe jongerenwoning een gedeelte van zijn of haar inschrijfduur in te leveren. Met betrekking tot het houden van lotingen is er meer verdeeldheid. Een kwart zou geen interesse hebben in een nieuwe starterswoning of opgeknapte huurwoning via WoonnetRijnmond.nl, waar hij/zij hooguit tot z'n 27e in kan wonen.

Aan de potentiële vertrekkers is gevraagd, hoe groot zij de kans achten om in de verdere toekomst weer terug te keren in Hoek van Holland. Een kleine groep, 1 op de 20 vertrekkers, zegt zeker weer terug te zullen keren. Ruim een kwart schat in, dat dit inderdaad wel eens zou kunnen. Ongeveer één op de vijf jongeren twijfelt en iets minder dan de helft geeft het slechts een kleine kans of denkt dat dit nooit gaat gebeuren. De belangrijkste reden voor terugkeer zou zijn om weer dichterbij familie te gaan wonen, gevolgd door vrienden of kennissen. Het stichten van een gezin zou bij 40 procent van de potentiële vertrekkers een rol kunnen spelen en de woonomgeving van de Hoek zou bij de helft van betekenis kunnen zijn. Ten slotte is via de enquête geprobeerd om een beeld te krijgen van eventueel "substitutie-gedrag" als het niet zou lukken om de woonwensen te realiseren. Als in de gewenste woonplaats geen geschikte woning te vinden is, dan zou zeventig procent van de potentiële vertrekkers in een andere woonplaats gaan zoeken en de overige dertig procent schuift zijn of haar verhuiscens voorlopig op de lange baan.

Bij de potentiële blijvers lijkt deze neiging tot uitstel bij geen geschikt aanbod is aanzienlijk groter. Het verschil kan te maken met de mate waarin externe factoren de verhuiscensgeneigdheid veroorzaken. Uit paragraaf 2.4 (verhuiscensredenen) blijkt dat onder vertrekkers externe factoren zoals studie of werk vaker een rol spelen dan onder blijvers.

Vraagomvang "blijvers" en verhuiscensdynamiek

Om de vraag van (potentiële) blijvers in breder perspectief te plaatsen is gekeken naar het patroon van feitelijke verhuiscensingen in de afgelopen jaren. Samengevat kan het volgende worden gezegd

- In de afgelopen jaren (2018 t/m 2020) is 14,9% van de vrijkomende woningen betrokken door jonge hoofdbewoners (18 t/m 27 jaar), dat is minder dan in Rotterdam als geheel.
- Hoekse jongeren die blijven, hebben bij verhuiscens te maken met leeftijdsgenoten van elders. Dat komt bij oudere jongeren (25 t/m 27 jarigen) vaker voor dan bij de gemiddelde Hoekenaar die binnen zijn of haar eigen woonplaats verhuiscens. Leeftijdsgenoten vanuit elders (jonge vestigers) zijn niet vaker afkomstig uit Rotterdam dan het geval is voor de gemiddelde blijver in Hoek van Holland, ze zijn wel vaker afkomstig uit gemeente Westland.
- Ook oudere verhuiscers binnen De Hoek (blijvers 55 t/m 74 jaar) hebben bij verhuiscens vaker dan gemiddeld te maken met leeftijdsgenoten van elders. Deze oudere vestigers zijn wel vaker afkomstig uit Rotterdam dan het geval is bij de gemiddelde blijver in Hoek van Holland, niet vaker uit Westland.

5 Evaluatie en advies

5.1 Evaluatie

Het doel van dit onderzoek is om meer zicht te krijgen in de woonwensen van thuiswonende jongeren in Hoek van Holland, zowel via cijfers uit een enquête, als via een verdiepend gesprek.

Elke methode heeft zijn eigen mogelijkheden en beperkingen. Zo kunnen we bij enquête-uitkomsten meestal niet achterhalen welke overwegingen er bij de respondenten hebben meegespeeld tijdens het invullen van de vragen¹. Wat we bij de enquête wél kunnen zien is welk deel van de responsgroep studeert of werkt. Volgens die enquête-uitkomsten werkt ruim een derde van de potentiële blijvers². Dat is een aanzienlijk lager percentage dan bij de gespreksdeelnemers, waar zes van de acht jongeren ofwel 75 procent aangaf werkzaam te zijn. Met andere woorden, de verschillende beelden die uit beide methoden naar voren komen, hebben er mogelijk te mee maken dat er deels naar verschillende jongeren(groepen) wordt gekeken. Dat maakt het interpreteren van de uitkomsten wat lastiger, maar de werkelijkheid is ook complex en kan per jongere(ngroep) verschillen.

Uit de gesprekken, de enquête en de feitelijke verhuizingen komt naar voren dat thuiswonende jongeren die binnen De Hoek zelfstandig willen gaan wonen, te maken hebben met “concurrentie” van vestigers. Verder zien we dat er voor Hoekse jongeren minder geschikte woningen in de eigen woonplaats beschikbaar komen dan voor de gemiddelde Rotterdamse jongere. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met het gegeven dat Rotterdam, evenals de andere grote steden Amsterdam en Den Haag, bij uitstek relatief veel jonge hoofdbewoners kent, ook vanwege haar zogenaamde “roltrapfunctie”³ binnen de regio en daarbuiten. Tijdens de gesprekken werd de zorg geuit dat Hoek van Holland een steeds populairder woonplaats wordt, onder anderen voor oudere Rotterdammers. De verhuispatronen van de laatste jaren laten zien dat oudere vestigers vanaf 55 jaar inderdaad relatief vaak afkomstig zijn uit Rotterdam.

5.2 Advies

Jaarlijks verhuizen ruim zestig Hoekse jongeren binnen de eigen woonplaats, waarvan 60 tot 85 procent naar een zelfstandige woonsituatie. Dat zijn er verhoudingsgewijs minder dan in Den Haag of Rotterdam, maar het is ook weer niet zo dat de vraag van Hoekse jongeren die hier willen blijven, tot nu toe helemaal niet bediend wordt. Over de ideeën die spelen om in de toekomst aan meer jongeren gelegenheid te kunnen bieden om te blijven, lijkt ons de conclusie gerechtvaardigd dat uitvoering van een nader te bepalen variant zinvol zou zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een pilot. Het is bekend dat extra aanbod in het sociale segment lang niet altijd hun eerste keuze is, maar het zou voor de Hoekse jongeren een stap in de goede richting kunnen zijn.

Gezien de uitkomst dat veel jongeren toch een voorkeur voor koopwoningen hebben, is het wellicht zinvol te onderzoeken of alternatieve woonvormen, speciaal gericht op kleine, betaalbare woningen voor jongeren misschien ook op korte termijn te realiseren zijn.

---

¹ Tenzij daar in de enquête gericht naar is gevraagd, zoals bij het gedeelte over inschrijfduur en loting.

² 37 procent van de potentiële blijvers werkt volgens de enquête, zie figuur 2.5

³ De Britse geograaf Fielding omschreef in de jaren negentig de stedelijke regio als een (sociaaleconomische) roltrap: jongeren vestigen zich in de stad en stappen hiermee op de roltrap. Met het afronden van hun opleiding en/of het beginnen met werken, stijgen ze op de maatschappelijke ladder en vergroten zo hun sociaal en economisch kapitaal. Ze maken carrière op de stedelijke arbeids- en woningmarkt. Wanneer ze iets ouder en welvarender zijn, een partner en kinderen willen of al hebben, vertrekken ze uit de stad (stappen ze van de roltrap af). Ze verhuizen naar het suburbane ommeland en verlaten de rumoerige, drukke, onveilige en 'kindonvriendelijke' stad.

6 Bijlage: beschrijving werkwijze online enquête

Ten behoeve van de online enquête is eind januari 2021 per post een uitnodigingsbrief gestuurd naar alle Hoekse jongeren, die volgens de gemeentelijke statistiek op dat moment in de leeftijd van 18 tot en met 27 jaar waren en thuis woonden bij (een van) hun ouders. In totaal ging het om 762 jongeren. Op 8 februari is er een herinneringsbrief verzonden. De uitnodigingsbrief is opgenomen in bijlage 7 en een weergave van de online vragenlijst in bijlage 8. Iets meer dan 1 op de vijf van de jongerenpopulatie heeft de online vragenlijst ingevuld, de respons bedraagt dus ruim 20 procent. Het gaat om 160 thuiswonende jongeren.

Bij het rapporteren over de online enquête willen we de woonwensen zo waarheidsgetrouw als mogelijk beschrijven. Uit vergelijking met gemeentelijke statistiekgegevens bleek, dat in de responsgroep de 19 jarigen iets ondervertegenwoordigd zijn, evenals de 26 en 27 jarigen. In eerste plaats is er daarom voor gezorgd dat de antwoorden van deze respondenten iets zwaarder meewegen in het geheel.

Idealiter zouden we daarna kunnen starten met analyseren en rapporteren, maar de eerste analyseresultaten deden vermoeden dat er nog geen optimale representatie was van de populatie als geheel. Er leek nog een oververtegenwoordiging te zijn van jongeren die al bewust nadenken over het verlaten van het ouderlijk huis.

Een aangrijpingspunt om dit te verbeteren, werd gevonden bij het aantal thuiswonende jongeren, dat volgens de enquête-uitkomsten ingeschreven staat voor een huurwoning via WoonnetRijmond.nl. De werkelijke aantallen (registratiegegevens) zijn voor dit doel ter beschikking gesteld door Maaskoepel, de databeheerder van WoonnetRijmond.nl. Door deze werkelijke aantallen te relateren aan de enquête-uitkomsten, kon een nieuwe weegvariabele worden berekend. Als we met deze verbeterde weging zouden rapporteren over de mate van verhuigeneigdheid, dan zouden 647 van de 762 jongeren (eventueel) binnen twee jaar willen verhuizen (uitkomst enquêtevraag nummer 8). Dat komt overeen met 85 procent van alle jongeren, zie de meest rechter kolom van Tabel 6.1. Bij de deelgroep tot en met 24 jaar zou het percentage nog iets hoger zijn, namelijk 88 procent.

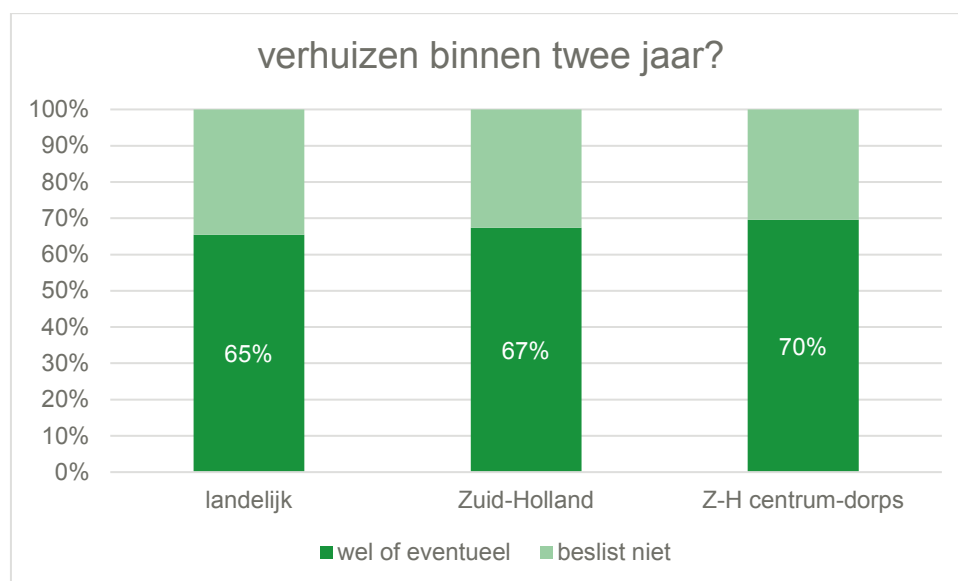
Tabel 6.1. Kruistabel van enquêtevraag 8 en leeftijdklasse, berekend met weegfactor voor leeftijd en inschrijving WoonnetRijmond

	vraag 8: verhuizen binnen twee jaar?	18tm24 jarigen	25tm27 jarigen	Totaal
aantal	wel of eventueel	556	91	647
aantal	beslist niet	75	40	115
aantal	Total	631	131	762
aandeel	wel of eventueel	88%	69%	85%
aandeel	beslist niet	12%	31%	15%
aandeel	Total	100%	100%	100%

85 procent verhuisgeneigdheid onder alle Hoekse thuiswonende jongeren is echter nog steeds een erg hoog percentage, dus dit aangrijpingspunt leverde geen verbetering. Dat lukte wel via het landelijke Woon Onderzoek Nederland⁴. Aan dit grootschalige onderzoek deden onder anderen bijna 1.700 thuiswonende jongeren mee uit Zuid-Holland, leeftijd 17 t/m 24 jaar. Bijna 700 van deze thuiswonende Zuid-Hollandse jongeren wonen in een zogenaamd “centrum-dorps” woonmilieu. De bebouwde kom van Hoek van Holland is één van deze centrum-dorpse woonmilieugebieden

Volgens het WoON wil 70 procent van de 17 t/m 24 jarige thuiswonende jongeren in een Zuid-Hollands centrum-dorps woonmilieu binnen twee jaar verhuizen, zie de meest rechter kolom in Figuur 6.1 hieronder. Dat percentage is hoger dan onder alle Zuid-Hollandse jongeren en ook hoger dan van de gemiddelde jongere in Nederland (respectievelijk 67 en 65 procent), maar nog altijd aanzienlijk lager dan de percentages van Tabel 6.2 verderop, dus de enquêteresultaten na correctie voor leeftijdsopbouw en inschrijving via WoonnetRijnmond.

Figuur 6.1. Verhuisgeneigdheid onder thuiswonende jongeren 17 t/m 24 jaar, bron Woon Onderzoek Nederland (WoON) 2018

Op basis van het WoON veronderstellen we voor dit onderzoek dat de verhuisgeneigdheid onder Hoekse thuiswonende jongeren 18 t/m 24 jaar overeenkomt met het percentage onder alle thuiswonende jongeren t/m 24 jaar in een Zuid-Hollands centrum-dorps woonmilieu. Na verwerking van deze veronderstelling in de weegvariabele, zouden 529 van de 762 Hoekse thuiswonende jongeren (eventueel) binnen twee jaar willen verhuizen. Zie de meest rechter kolom hieronder.

Tabel 6.2. Kruistabel van enquêtevraag 8 en leeftijdsklasse, berekend met gecombineerde weegfactor voor leeftijd, inschrijving WoonnetRijnmond en WoON2018

Vraag 8: verhuizen binnen twee jaar?		18t/m24 jarigen	25t/m27 jarigen	Totaal
aantal	wel of eventueel	438	91	529
aantal	beslist niet	193	40	233
aantal	Total	631	131	762

⁴ Het landelijke Woon Onderzoek Nederland (WoON) wordt elke drie jaar uitgevoerd, met 2018 als meest recente meetjaar..

vervolg tabel 6.2				
aandeel	wel of eventueel	70%	69%	70%
aandeel	beslist niet	30%	31%	33%
aandeel	Total	100%	100%	100%

Voor het rapporteren over de online enquête is gebruik gemaakt van een gecombineerde weegvariabele, gebaseerd op bovengenoemde hoofdveronderstelling afkomstig uit het WoON.

7 Bijlage: uitnodigingsbrief online enquête

Datum: 25 januari 2021

Betreft: onderzoek woonwensen thuiswonende jongeren Hoek van Holland

Beste inwoner van Hoek van Holland,

Je ontvangt deze brief omdat je tussen de 18 en 27 jaar bent en inwoner van Hoek van Holland. En ook omdat je, volgens de gemeentelijke basisregistratie, momenteel thuis bij je ouder(s) woont of bij familie.

De gemeente Rotterdam doet, samen met de Gebiedscommissie en woningcorporatie WVHWonen, een onderzoek naar de woonwensen van thuis- en inwonende jongeren in Hoek van Holland. Ook zijn wij geïnteresseerd in jouw mening over enkele mogelijkheden om in Hoek van Holland meer huurwoningen voor jongeren beschikbaar te krijgen.

Je kunt meedoen door de online vragenlijst in te vullen op www.rotterdam.nl/vragenlijst. Hiervoor moet je gebruikmaken van een persoonlijke uitnodigingscode (zie verderop in deze brief). De antwoorden worden anoniem verwerkt. De digitale vragenlijst kan je invullen tot uiterlijk 12 februari 2021.

Ga naar: www.rotterdam.nl/vragenlijst

(typ dit in de adresbalk bovenin je browser, NIET in de zoekbalk van Google of een andere zoekmachine)

Vragenlijst Woonwensen jongeren Hoek van Holland

Voer dan je uitnodigingscode in: (uitnodigingscode)

De resultaten van het onderzoek worden in mei of juni 2021 gedeeld met de Gebiedscommissie Hoek van Holland.

Ik vertrouw erop je voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Ferry Pronk
Gebiedsaccountmanager Hoek van Holland
Gemeente Rotterdam

8 Bijlage: vragenlijst online enquête

Met deze enquête wil de gemeente Rotterdam meer inzicht krijgen in de woonwensen van thuiswonende jongeren in Hoek van Holland. Daarnaast zijn wij, samen met de Gebiedscommissie, geïnteresseerd in jouw mening over mogelijkheden om in Hoek van Holland meer huurwoningen beschikbaar te krijgen voor jongeren.

Momenteel zijn sommige dingen door de Corona-maatregelen niet zoals vóór de uitbraak van het virus. Wil je onderstaande vragen zoveel mogelijk beantwoorden voor de situatie waarin er geen Corona zou zijn?

DEEL A – HUIDIGE WOONSITUATIE

vr 1	Hoe woon je nu?
	☐ inwonend/thuiswonend bij ouders of familie ☐ op kamers ☐ zelfstandig in deze woning ☐ anders
	➔ Na het invullen van vraag 1 moet er een routing plaatsvinden die als volgt is: -- Als bij vraag 1 antwoord 2, 3 of 4 is aangekruist dan moet naar vraag 35 doorgedaan worden. -- Als bij vraag 1 antwoord 1 is aangekruist dan moet naar vraag 2 doorgedaan worden.
Vr 2	Kan je met een rapportcijfer tussen de 1 en 9 aangeven hoe tevreden je bent met je huidige woonsituatie? 1 betekent dat je er heel ontevreden mee bent en 9 heel tevreden. Een cijfer 5 betekent niet tevreden maar ook niet ontevreden.
	☐ 1 = heel ontevreden ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 = niet tevreden, niet ontevreden

	☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 = heel tevreden																																																						
Vr 3	Hieronder wordt een aantal voorzieningen genoemd. Kan je per voorziening aangeven in hoeverre je daarover tevreden bent? Ben je zeer tevreden, kruis dan “++” aan, ben je zeer ontevreden, kruis dan “- -” aan.																																																						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>voorziening</th><th colspan="5">tevredenheid</th></tr> <tr> <th></th><th>++</th><th>+</th><th>neutraal</th><th>-</th><th>--</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>winkels</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>sportvoorzieningen</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>openbaar vervoer</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>cultuur</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>horeca</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>uitgaansgelegenheden 's nachts</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>	voorziening	tevredenheid						++	+	neutraal	-	--	winkels	☐	☐	☐	☐	☐	sportvoorzieningen	☐	☐	☐	☐	☐	openbaar vervoer	☐	☐	☐	☐	☐	cultuur	☐	☐	☐	☐	☐	horeca	☐	☐	☐	☐	☐	uitgaansgelegenheden 's nachts	☐	☐	☐	☐	☐						
voorziening	tevredenheid																																																						
	++	+	neutraal	-	--																																																		
winkels	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
sportvoorzieningen	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
openbaar vervoer	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
cultuur	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
horeca	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
uitgaansgelegenheden 's nachts	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
Vr 4	Hieronder wordt een aantal aspecten van de woonomgeving genoemd. Kan je per aspect aangeven in hoeverre je daarover tevreden bent? Ben je zeer tevreden, kruis dan “++” aan, ben je zeer ontevreden, kruis dan “- -” aan.																																																						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>aspect woonomgeving</th><th colspan="5">tevredenheid</th></tr> <tr> <th></th><th>++</th><th>+</th><th>neutraal</th><th>-</th><th>--</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>de bewoners</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>het contact met de buurtbewoners</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>de veiligheid in de buurt</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>de reistijd naar school/studie/werk</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>ruimte om me heen</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>aantrekkelijke bebouwing</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>mogelijkheden voor buitensport en recreatie</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>	aspect woonomgeving	tevredenheid						++	+	neutraal	-	--	de bewoners	☐	☐	☐	☐	☐	het contact met de buurtbewoners	☐	☐	☐	☐	☐	de veiligheid in de buurt	☐	☐	☐	☐	☐	de reistijd naar school/studie/werk	☐	☐	☐	☐	☐	ruimte om me heen	☐	☐	☐	☐	☐	aantrekkelijke bebouwing	☐	☐	☐	☐	☐	mogelijkheden voor buitensport en recreatie	☐	☐	☐	☐	☐
aspect woonomgeving	tevredenheid																																																						
	++	+	neutraal	-	--																																																		
de bewoners	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
het contact met de buurtbewoners	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
de veiligheid in de buurt	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
de reistijd naar school/studie/werk	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
ruimte om me heen	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
aantrekkelijke bebouwing	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
mogelijkheden voor buitensport en recreatie	☐	☐	☐	☐	☐																																																		
Vr 5	Wat ervaar je als een gebrek aan je huidige woonsituatie? (meerdere antwoorden mogelijk)																																																						

	☐ te weinig ruimte voor mezelf ☐ te weinig privacy ☐ locatie van de woning ☐ te weinig winkels ☐ gebrek aan voorzieningen zoals café/restaurant ☐ te weinig andere jongeren in de buurt ☐ te weinig openbaar vervoer ☐ ik ervaar geen gebrek ☐ anders

DEEL B – EVENTUELE VERHUISPLANNEN

inleiding	WoonnetRijnmond.nl is de gezamenlijke website van de woningcorporaties in de regio Rijnmond. Op deze site tref je huurwoningen van corporaties aan. Om te kunnen reageren op een huurwoning op deze site, moet je je eerst inschrijven.
Vr 6	Sta je op dit moment ingeschreven voor een huurwoning via WoonnetRijnmond.nl?
	☐ ja ☐ nee
	➔ Na het invullen van vraag 6 moet er een routing plaatsvinden die als volgt is: -- Als bij vraag 6 antwoord 1 is aangekruist dan moet naar vraag 7 doorgedaan worden. -- Als bij vraag 6 antwoord 2 is aangekruist dan moet naar vraag 8 doorgedaan worden.
Vr 7	Hoe lang sta je al ingeschreven voor een huurwoning via WoonnetRijnmond.nl?
	☐ korter dan een jaar ☐ 1 tot 3 jaar ☐ 3 tot 6 jaar ☐ langer dan 6 jaar
Vr 8	Ben je van plan om <u>binnen 2 jaar</u> te verhuizen?
	☐ nee, beslist niet ☐ eventueel wel, misschien ☐ beslist wel ☐ ja, ik heb al andere huisvesting gevonden
	➔ Na het invullen van vraag 8 moet er een routing plaatsvinden die als volgt is: -- Als bij vraag 8 antwoord 1 is aangekruist dan moet naar vraag 9 doorgedaan worden. -- Als bij vraag 8 antwoord 2 of 3 is aangekruist dan moet naar vraag 10 doorgedaan worden. -- Als bij vraag 8 antwoord 4 is aangekruist dan moet naar vraag 11 doorgedaan worden.

Vr 9	Op welke termijn wil je wellicht wél gaan verhuizen?																																																											
	☐ over 2 tot 4 jaar ☐ over 4 tot 8 jaar ☐ ik wil niet verhuizen																																																											
	➔ Na het invullen van vraag 9 moet er een routing plaatsvinden die als volgt is: -- Als bij vraag 9 antwoord 1 of 2 is aangekruist dan moet naar vraag 10 doorgedaan worden. -- Als bij vraag 9 antwoord 3 is aangekruist dan moet naar vraag 29 doorgedaan worden.																																																											
Vr 10	Heb je het afgelopen half jaar iets ondernomen om aan andere woonruimte te komen (bijvoorbeeld zoeken via internet of reageren op een huurwoning)?																																																											
	☐ ja ☐ nee																																																											
Vr 11	Jezelf meegerekend, uit hoeveel personen zal jouw huishouden na de verhuizing naar verwachting bestaan?																																																											
	... personen																																																											
Vr 12	Wie gaat of gaan er wonen in de woonruimte die je zoekt?																																																											
	☐ ik ga er alleen wonen ☐ ik trek bij mijn partner in ☐ ik ga er met mijn partner wonen ☐ ik ga er samen met andere personen (dan mijn partner of kinderen) wonen																																																											
Vr 13	Hieronder wordt een aantal redenen genoemd die aanleiding kunnen zijn om (eventueel) te willen verhuizen. Kan je voor elke reden aangeven hoe belangrijk die voor jou is? Is het niet belangrijk, kruis dan “- -” aan, is het belangrijk, dan kruis je “++” aan.																																																											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>(eventuele) verhuisredenen</th> <th colspan="5">belangrijk</th> </tr> <tr> <th></th> <th>- -</th> <th>-</th> <th>neutraal</th> <th>+</th> <th>++</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>studie</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>werk</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>zelfstandig gaan wonen</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>gaan samenwonen</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>bereikbaarheid (openbaar vervoer, uitvalswegen)</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>meer winkels/uitgaansmogelijkheden in de buurt</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>dichter bij vrienden, familie of kennissen wonen</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>						(eventuele) verhuisredenen	belangrijk						- -	-	neutraal	+	++	studie	☐	☐	☐	☐	☐	werk	☐	☐	☐	☐	☐	zelfstandig gaan wonen	☐	☐	☐	☐	☐	gaan samenwonen	☐	☐	☐	☐	☐	bereikbaarheid (openbaar vervoer, uitvalswegen)	☐	☐	☐	☐	☐	meer winkels/uitgaansmogelijkheden in de buurt	☐	☐	☐	☐	☐	dichter bij vrienden, familie of kennissen wonen	☐	☐	☐	☐	☐
(eventuele) verhuisredenen	belangrijk																																																											
	- -	-	neutraal	+	++																																																							
studie	☐	☐	☐	☐	☐																																																							
werk	☐	☐	☐	☐	☐																																																							
zelfstandig gaan wonen	☐	☐	☐	☐	☐																																																							
gaan samenwonen	☐	☐	☐	☐	☐																																																							
bereikbaarheid (openbaar vervoer, uitvalswegen)	☐	☐	☐	☐	☐																																																							
meer winkels/uitgaansmogelijkheden in de buurt	☐	☐	☐	☐	☐																																																							
dichter bij vrienden, familie of kennissen wonen	☐	☐	☐	☐	☐																																																							
Vr 14	Wat is voor jou de belangrijkste reden dat je wilt of gaat verhuizen?																																																											
	☐ studie																																																											

	☐ werk ☐ zelfstandig gaan wonen ☐ gaan samenwonen ☐ bereikbaarheid (openbaar vervoer, uitvalswegen) ☐ meer winkels/uitgaansmogelijkheden in de buurt ☐ dichterbij vrienden, familie of kennissen wonen ☐ anders

GEWENSTE WONING

Vr 15	Wat voor type woning zou de woning kunnen of moeten zijn?
	☐ een eengezinswoning (dit is een rijwoning, twee-onder-1-kap of vrijstaande woning) ☐ een etagewoning (dit is een flat, een appartement of een portiekwoning) ☐ ik wil op kamers gaan wonen (studentenflat, friendsconcept e.d.)
	➔ Na het invullen van vraag 15 moet er een routing plaatsvinden die als volgt is: -- Als bij vraag 15 antwoord 1 of 2 is ingevuld dan moet naar vraag 16 doorgegaan worden. -- Als bij vraag 15 antwoord 3 is aangekruist dan moet naar vraag 18 doorgegaan worden.
Vr 16	Hoeveel kamers moet de woning bij voorkeur hebben?
	(onder kamers wordt verstaan: woonkamer, slaapkamers en eventuele werk- of hobbykamer; niet : keuken, toilet, badkamer)
	... kamers ☐ weet niet / maakt me niet uit
Vr 17	Wil je bij voorkeur een woning huren of kopen?
	☐ ik wil kopen ☐ ik wil liever kopen, eventueel huren ☐ ik wil liever huren, eventueel kopen ☐ ik wil huren
	➔ Na het invullen van vraag 17 moet er een routing plaatsvinden die als volgt is: -- Als bij vraag 17 antwoord 1 is aangekruist, dan moet naar vraag 19 doorgegaan worden. -- Als bij vraag 17 antwoord 2, 3 of 4 is aangekruist dan moet naar vraag 18 doorgegaan worden.

Vr 18	In welke categorie zou de maandelijkse huurprijs van de woning mogen vallen?
	☐ minder dan € 680,- ☐ € 680 - € 752 ☐ € 752 - € 1.060 ☐ € meer dan € 1.060,- ☐ dat weet ik nog niet
Vr 19	In welke categorie zou de koopprijs van de woning maximaal mogen vallen?
	☐ niet van toepassing, ik kan/wil niet kopen ☐ minder dan € 142.000 ☐ € 142.000 - € 181.000 ☐ € 181.000 - € 325.000 ☐ meer dan € 325.000 ☐ dat weet ik nog niet

GEWENSTE WOONOMGEVING

Vr 20	Moet de woning/woonruimte die je zoekt bij voorkeur liggen:
	☐ zeker in Hoek van Holland ☐ bij voorkeur in Hoek van Holland ☐ bij voorkeur in het Westland ☐ bij voorkeur in Rotterdam ☐ bij voorkeur overig regio Rotterdam, bijvoorbeeld Maassluis, Vlaardingen, of Schiedam ☐ zeker in een andere gemeente in Nederland (buiten de regio Rotterdam) of buitenland ☐ weet niet / maakt me niet uit
	➔ Na het invullen van vraag 20 moet er een routing plaatsvinden die als volgt is: -- Als bij vraag 20 antwoord 1 of 2 is aangekruist, dan moet naar vraag 24 doorgegaan worden. -- Als bij vraag 20 antwoord 3, 4, 5, 6 is aangekruist dan moet naar vraag 21 doorgegaan worden. -- Als bij vraag 20 antwoord 7 is aangekruist dan moet naar vraag 29 doorgegaan worden.
Vr 21	In wat voor soort woonomgeving wil je bij voorkeur gaan wonen?
	☐ in het centrum (van de door jou gewenste woonplaats) ☐ op loopafstand (maximaal 15 minuten lopen) van het centrum

	☐ aan de rand van de woonplaats (rustiger wijk maar met bereikbare voorzieningen) ☐ buiten de bebouwde kom (met meer groen en ruimte om de woningen) ☐ geen voorkeur

AFWEGINGEN

V22	Je hebt aangegeven dat jouw gewenste woning/woonruimte bij voorkeur buiten Hoek van Holland ligt. Er zijn voorbeelden van jongeren die weer terugkeren in Hoek van Holland, na eerst een periode ergens anders te hebben gewoond voor studie, werk of bijvoorbeeld een relatie. Als je voor jezelf hierover nadenkt: hoe groot denk je dat de kans is, dat jij in de verdere toekomst weer zal terugkeren in Hoek van Holland?																																				
	☐ dat gaat nooit gebeuren ☐ er is een kans, maar die is klein ☐ misschien wel, misschien niet ☐ zou best eens kunnen ☐ zeker weten																																				
	➔ Na het invullen van vraag 22 moet er een routing plaatsvinden die als volgt is: -- Als bij vraag 22 antwoord 1 is aangekruist, dan moet naar vraag 25 doorgedaan worden. -- Als bij vraag 22 antwoord 2, 3, 4, 5 is aangekruist dan moet naar vraag 23 doorgedaan worden.																																				
Vr 23	Hieronder wordt een aantal redenen genoemd die aanleiding kunnen zijn om (eventueel) terug te keren. Kan je voor elke reden aangeven of deze voor jou een rol zou kunnen gaan spelen? Als het geen rol zal spelen, kruis dan “-” aan, als een belangrijke reden zou kunnen worden, dan kruis je “++” aan.																																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Reden om eventueel na een bepaalde tijd terug te keren in Hoek van Holland</th><th colspan="5">belangrijk</th></tr> <tr> <th></th><th>--</th><th>-</th><th>neutraal</th><th>+</th><th>++</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>dichter bij vrienden of kennissen wonen</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>dichter bij familie wonen</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>een gezin stichten</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>de woonomgeving hier</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>	Reden om eventueel na een bepaalde tijd terug te keren in Hoek van Holland	belangrijk						--	-	neutraal	+	++	dichter bij vrienden of kennissen wonen	☐	☐	☐	☐	☐	dichter bij familie wonen	☐	☐	☐	☐	☐	een gezin stichten	☐	☐	☐	☐	☐	de woonomgeving hier	☐	☐	☐	☐	☐
Reden om eventueel na een bepaalde tijd terug te keren in Hoek van Holland	belangrijk																																				
	--	-	neutraal	+	++																																
dichter bij vrienden of kennissen wonen	☐	☐	☐	☐	☐																																
dichter bij familie wonen	☐	☐	☐	☐	☐																																
een gezin stichten	☐	☐	☐	☐	☐																																
de woonomgeving hier	☐	☐	☐	☐	☐																																
	➔ Routing: na het invullen van vraag 23 moet naar vraag 28 doorgedaan worden.																																				
Vr 24	Er zijn ideeën om in de toekomst meer jongeren gelegenheid te geven om in De Hoek te blijven wonen, als zij dat willen. Bijvoorbeeld door het bouwen van starterswoningen of het renoveren van bestaande huurwoningen. Voor beide opties geldt dat je er tot je 27e kunt blijven wonen. Hiervoor zou																																				

je een deel van je opgebouwde inschrijfduur bij WoonnetRijnmond.nl inleveren en dus niet alles. Daardoor maak je na je 27e sneller kans op een andere woning. Ook kun je denken aan loting, dan wordt er niet gekeken naar inschrijfduur maar maakt iedereen dezelfde kans.

Hieronder volgen drie stellingen. Kan je per stelling aangeven in hoeverre je het daarmee eens bent? Ben je het volledig eens met de stelling, kruis dan “++” aan, ben je het volledig oneens, kruis dan “- -” aan. Als je helemaal geen huurwoning in De Hoek zoekt, kan je dat aangeven door telkens het meest rechter hokje aan te kruisen.

Misschien heb je nu nog geen inschrijfduur of nog maar heel weinig. Wil je dan de vragen invullen voor de situatie waarin je dit, in de toekomst wellicht, wel zou hebben opgebouwd?

stelling	Eens/oneens					ik zoek geen
	++	+	Neutraal	-	- -	huurwoning in Hoek van Holland
Ik zou best een gedeelte van mijn inschrijfduur willen inleveren voor een starterswoning of een opgeknapte huurwoning in Hoek van Holland.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het is een goede zaak om hiervoor te gaan loten onder geïnteresseerde jongeren. Dan heeft iedereen even veel kans.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou vooral interesse hebben in een opgeknapte bestaande huurwoning, zeker als die ruimer is dan een nieuwe starterswoning.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou vooral interesse hebben in een nieuwe starterswoning, ook als die misschien wat kleiner is dan een opgeknapte huurwoning.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ik zou geen interesse hebben in een starterswoning of een opgeknapte huurwoning, waar ik hooguit tot m'n 27 ^e in kan wonen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vr 28	Stel dat je in de door jou gewenste woonplaats geen woning naar je zin kunt vinden, wat zou je dan doen?						
	☐ dan ga ik in een andere woonplaats zoeken ☐ dan ga ik voorlopig niet verhuizen ☐ anders, namelijk						

HUISHOUDEN

	Bedankt zover! Hierna volgen de laatste paar vragen van deze enquête. Die gaan weer over je huidige (woon)situatie.
Vr 29	Uit hoeveel personen bestaat jouw/jullie huishouden op dit moment (jezelf ook meegerekend)
	... personen
Vr 30	Hoe is jouw/jullie huishouden samengesteld?
	☐ ik woon alleen bij mijn ouder(s) ☐ ik woon met mijn broer(s)/zus(sen) bij mijn ouder(s) ☐ anders
Vr 31	Wat is je leeftijd?
	... jaar
Vr 32	Studeer je of werk je?
	☐ ik zit nog op het voortgezet onderwijs ☐ ik volg een opleiding HBO/universiteit ☐ ik volg praktijkonderwijs ☐ ik werk ☐ anders

TEN SLOTTE

Vr 33	Naast deze enquête zijn er voor het onderzoek een aantal personen nodig die een georganiseerd groepsgesprek willen voeren over hun mening en wensen ten opzichte van de woonsituatie. Als het je leuk lijkt om hier een keer over door te praten, kan je in het tekstvak hieronder je mailadres en/of telefoonnummer achterlaten.
	.....
Vr34	Dit waren alle vragen. Enorm bedankt voor je medewerking en bijdrage aan dit onderzoek!! Mocht je nog opmerkingen en/of vragen hebben over het onderzoek, dan kan je die hier kwijt:
	....
Vr35	Deze online enquête is bedoeld voor Hoekse jongeren die inwonend/thuiswonend zijn bij ouders of familie. Je hebt aangegeven dat dit niet jouw situatie is. Onze excuses dat we jou per abuis hiervoor hadden uitgenodigd! Je kunt de vragenlijst nu verlaten.
Vr36	Einde vragenlijst De resultaten van deze enquête worden onder meer gebruikt om te kijken welke (toekomstige) woonwensen thuiswonende jongeren in Hoek van Holland hebben. De resultaten van de enquête worden in mei/juni 2021 gedeeld met de Gebiedscommissie Hoek van Holland.

9 Opmerkingen online enquête woonwensen

Aan de jongeren die aan de online enquête meededen is, na beantwoording van alle vragen, de mogelijkheid geboden om eventuele opmerkingen en/of vragen achter te laten. Hieronder volgen de berichten die daaruit voortkwamen en betrekking hebben op hun woonwensen.

“Hoekse jeugd wil in de hoek blijven”

“Ik werk in Gouda”

“Ik ben vooral op zoek naar een betaalbare koopwoning. De beschikbaarheid is zeer gering hiervan.”

“mis de vraag of ik wel tevreden ben over de woning waar ik in woon en of ik tevreden ben over de manier waarop de woningbouw met de huurders omgaat en of dit de reden is waarom ik weg zou willen”

“Hoekenezen voorrang verlenen in Hoek van Holland”

“In de enquête werd uitgelegd dat er plannen zijn voor het opknappen van bestaande huurwoningen of voor het realiseren van nieuwe starterswoningen. Beide opties waren bestemd voor het huren van een van deze woningen tot het 27e levensjaar. Gezien het feit dat een groot aantal van de jongeren studeert en deze jongeren gemiddeld op hun 23 of 24e een bachelor diploma hebben behaald, vind ik tot maximaal je 27e in een van deze type woningen verblijven aan de korte kant. Daarnaast is het realiseren van starterswoningen een mooi perspectief, echter zou het fijn zijn dat deze niet alleen als huur- maar ook koopwoning beschikbaar komen. Daarom de vraag of er ook gekeken wordt naar het realiseren van koopwoningen. Dit biedt naar mijn idee op de lange termijn een beter perspectief voor het behouden van de Hoekse jongeren in Hoek van Holland.”

“Ik hoop oprecht dat er wat wordt gedaan aan deze situatie! Het is bijna onmogelijk om als starter in Hoek van Holland een woning te bemachtigen. Zowel op huur- als koopniveau.”

“Ik zou het op prijs stellen als er meer woningen vrij komen voor de hoekse jeugd. Ik ben er zelf nog niet uit of ik in Hoek van Holland blijf wonen of ergens anders maar zou het dan wel fijn vinden als er meer betaalbare huurwoningen gerealiseerd worden voor de hoekse jeugd.”

“Zou ik een kopie van mijn vragen/antwoorden kunnen krijgen? Graag naar xxxx Bedankt!”

“Er is niks voor jongeren helaas. En als er al iets is dan is het zo prijzig dat het voor starters niet te doen is.”

“Ik vind dat jongeren en mensen uit Hoek van Holland voorrang moeten krijgen op mensen buiten Hoek van Holland ivm het lage aanbod van huizen.”

“1) De achterkant van de brief lijkt me overbodig wanneer je een vragenlijst verstuurt naar jongeren tussen de 18 en 27 jaar. Die kunnen de website heus wel vinden. 2) Sommige vragen waren een beetje overbodig: Ik vulde in dat mijn huishouden bestaat uit 2 personen (en eerder dat ik bij mijn ouder(s) woonde, dan is het natuurlijk onmogelijk dat ik met broer(s)/zus(sen) woon. 3) Een aantal vragen was een beetje onduidelijk: "Welke redenen (...) om te verhuizen?" Is dit binnen of buiten Hoek van Holland, want binnen Hoek van Holland verhuizen voor 'studie' lijkt me geen logisch antwoord. Desalniettemin vind ik het belangrijk dat deze stemmen worden gehoord, ontzettend bedankt hiervoor. M.v.g., Omar”

“Goed dat hierover gepeild wordt”

“voor starters is het kopen van een woning nu veelste duur en het huren van een woning vrijwel onmogelijk doordat het aanbod niet zo groot is en je maar op een aantal woningen voorrang krijgt in hoek van holland, aangezien hier ook mijn vrijwilligerswerk zit waardoor ik binnen 10 minuten ter plaatsen moet zijn is buiten hoek van holland wonen niet een optie wat het nog lastiger maakt.”

“Zou zeer wenselijk mocht er meer starterswoningen beschikbaar komen in de omgeving Rijnmond, aangezien sociale huur een enorme wachtlijst heeft en particulier huren behoorlijk prijzig is maakt het wel erg lastig om "vroegtijdig" en plek voor jezelf te vinden.”

“Wat ik wel wil meegeven dat het doortrekken van de metro naar het strand een geldroovende hersenspinsel is van gemeente rotterdam. Niet wat hoek van holland wilt. Maar dat gebeurt wel vaker. Zie natuurbegraven in de bonnenpolder.

Hoek van holland en omstreken zegt nee, rotterdam zegt ja. Ze luisteren niet naar ons! Vullen we een enquête in luisteren jullie er niet naar. Mede daarom wil ik weg. Rotterdam probeert zichzelf belangrijk te profileren TEN KOSTE VAN HOEK VAN HOLLAND. Oh en de cultuur die in HvH is, is raar. Ze hanger barbiepaarden in bomen??!! Uitgaansgelegenheden is of voor de 40+, of de jonkies die net 18 zijn. Op het strand komen vooral mensen uit rotterdam om te feesten en is er hoog drugsgebruik. Dan ga ik liever naar gravenzande of naaldwijk. Onze feestweek was een lachertje maar begint ergens op te lijken, verwacht echter niet hetzelfde te bereiken als het westland daar hebben we de mogelijkheden in het dorp niet. dan moet je naar de emma boulevard kijken. Voorzie ik nog steeds als niet reëel”

“In deze enquête is er naar mijn mening slecht over de mogelijke antwoorden nagedacht. Ik kon vaak slecht mijn mening/ervaring aan een antwoord koppelen en moest tegenstrijdige vragen beantwoorden in vergelijking met eerdere antwoorden.”

“Fijn dat over dit onderwerp nagedacht wordt! :) Bijna heel mijn familie woont in hoek van holland dus ik zou het ontzettend jammer vinden als ik later ver weg moet wonen! Dus het zou superfijn zijn als er meer startershuizen vrij zijn in de Hoek.”

“Liever plusjes en minnetjes consistent aan de zelfde kant.”

“Hoe kan het mogelijk zijn dat ik maximaal tot 27 jaar in die huurwoning mag wonen tegen inlevering van mijn ingeschreven jaren bij de woningbouwvereniging? Wat gebeurt er dan met mij als ik na mijn 27e uit de woning moet? Dan kom ik dus niet meer in aanmerking voor een andere huurwoning en moet ik dan weer terug naar mijn ouders?”

“Nee, maar ik vind het wel belachelijk dat er steeds meer Rotterdammers in Hoek van Holland gaan wonen. De huizen horen gegeven te zijn aan de oorspronkelijke bewoners. Ik wil dicht bij mijn familie wonen.”

“Het is om als een alleenstaande jongere die aan zijn toekomst wil denken lastig om een leuke betaalbare starters woning te vinden waarin je mogelijk kan doorgroeien. Huizen die je nu vaak ziet die enkel een beetje betaalbaar zijn zijn huizen waarbij je alles in 1 ruimte hebt en voornamelijk woonkamer en slaapkamer of is zo klein dat je niks kwijt kan.”

“Ik hoop dat dit doorgaat. Hiermee stimuleer je jongvolwassene enorm om eerder uit huis te gaan en daarnaast ook nog steeds te blijven sparen voor een eventuele koopwoning. Door de markt die er nu is blijven veel mensen 30 jaar in een huurhuis wonen die anders ook naar een starter had kunnen gaan wat lijkt mij in principe meer de bedoeling is. Door woningen te creëren waar je maar maximaal 6-10 jaar in mag wonen houdt dit de markt ook lopende.”

“Ik hoop dat in de toekomst er voor jonge starters meer mogelijkheden komen in Hoek van Holland om te wonen.”

“Graag voorrang geven aan Hoekse jongeren om in HvH te blijven i.p.v. import uit Rotterdam/Schiedam/Vlaardingen/etc. HvH is als dorpje niet passend voor de grootstedelijke problematiek, overlast en onveiligheid.”

“Hoek van Holland wordt steeds drukker en toeristischer, dat is wel vervelend gezien ik van rust om mij heen houd. Het moet wel een dorp blijven en geen stadswijk van Rotterdam.”

“Ik miste een vraag over waar ik zou willen wonen na mijn studententijd, aangezien ik momenteel nog niet op zoek ben naar een starterswoning omdat ik studeer en de stad nu aantrekkelijker is.”

“Het zou vooral mooi zijn als inwoners van Hoek van Holland voorrang krijgen bij huurwoning in HvH. Ik begrijp dat dit gevoelig ligt. Maar ik hoor regelmatig verhalen van nieuwe inwoners die vanuit Rotterdam in HvH komen wonen, omdat hier toevallig als eerste een woning beschikbaar is (die ze niet kunnen weigeren, omdat ze dan het recht op voorrang kwijt raken) terwijl ze eigenlijk niet in HvH willen wonen. En de hoekse bewoners moeten juist noodgewongen weg omdat alle woningen al vergeven zijn. Een echte rotterdamer wordt niet blij in HvH en een echte hoekenees wordt niet blij in Rotterdam/Schiedam/Vlaardingen. Met name voor de jeugd uit Rotterdam de (door ons zo gewaardeerde) rust, het kleine aantal voorzieningen en afleidingen tot frustratie zorgen. Deze frustratie uit zich in het veroorzaken van overlast, hierdoor gaat ons mooie dorp steeds verder achteruit. Het cultuurverschil en de afstand tussen de plaatsen is veel te groot om ze onder dezelfde regio te laten vallen.”

Kennis voor een sterk Rotterdams beleid

Onderzoek en Business Intelligence is een afdeling binnen de gemeente Rotterdam. De afdeling verzamelt informatie en doet onderzoek voor het maken en uitvoeren van beleid door de gemeente Rotterdam. Het onderzoek gaat over onderwerpen als gezondheid, zorg, onderwijs, reïntegratie, demografie, ruimtelijke ordening en veiligheid. Soms is de gemeentelijke organisatie het onderwerp, vaker gaat het over de stad en haar bewoners. Het doel is steeds om met deze verzamelde kennis het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente te verbeteren.

Auteurs

Berdi Christiaanse, Marco Hoppesteyn en
Aafke Vos

[Rotterdam.nl](https://rotterdam.nl)

